

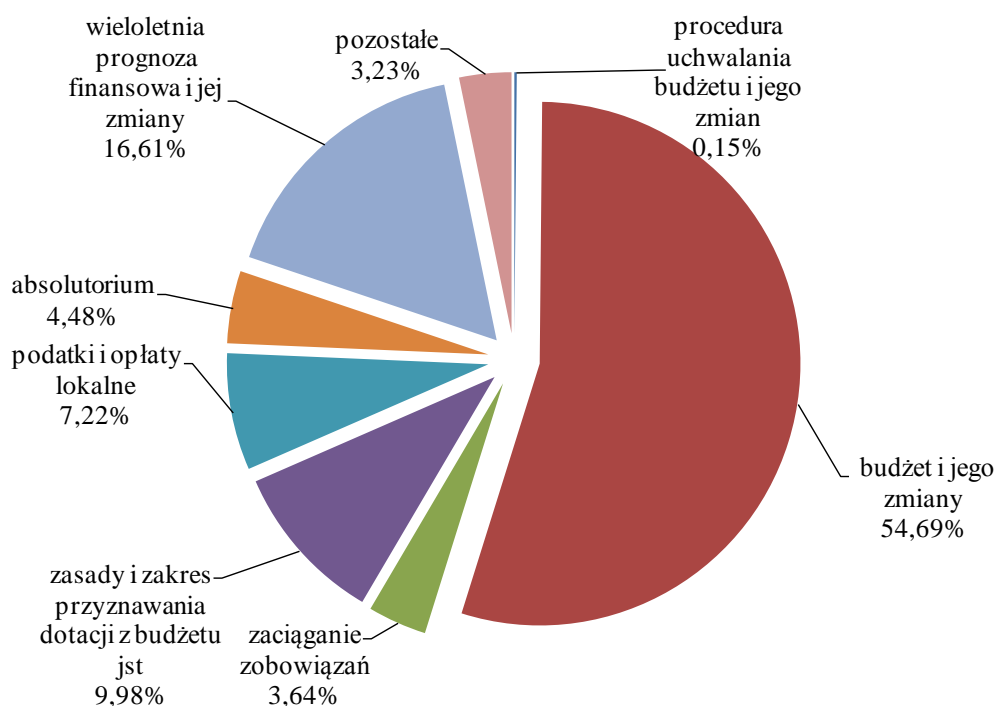
I. DZIAŁALNOŚĆ REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W POZNANIU W 2014 ROKU

Działalność nadzorcza.

W 2014 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wpłynęło łącznie 11.876 uchwał i zarządzeń organów gmin, powiatów, województwa i związków międzygminnych. Do 31 grudnia 2014 r. Izba zbadała łącznie 11.984 uchwały i zarządzenia, które dotyczyły:

a) procedury uchwalania budżetu i jego zmian	18
b) budżetu i jego zmian	6.548
w tym zmian dokonywanych przez organ wykonawczy	3.860
c) zaciągania zobowiązań	436
d) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst	1.195
e) podatków i opłat lokalnych	865
w tym na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	120
f) absolutorium	546
z tego w sprawie:	
– udzielenia absolutorium	268
– nieudzielenia absolutorium	2
– zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu	276
g) wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	1.989
h) pozostałe	387

Struktura zbadanych uchwał i zarządzeń organów jst w 2014 r. (w %)

W wyniku badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego Kolegium Izby (27 posiedzeń) uznało 10.990 uchwał i zarządzeń jako podjęte bez naruszenia prawa. W odniesieniu do 994 uchwał i zarządzeń Kolegium Izby podjęło działania nadzorcze i w wyniku prowadzonego postępowania:

1) umorzyło postępowanie nadzorcze	423
2) wskazało na naruszenie prawa	32
3) wskazało na nieistotne naruszenie prawa	243
4) stwierdziło nieważność	296
z tego	
- w całości	83
- w części	213

W odniesieniu do 29 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet na 2013 rok, które były zbadane w 2014 r. Kolegium stwierdziło naruszenie prawa bez orzekania o nieważności, z uwagi na upływ roku budżetowego. Ponadto Kolegium stwierdziło naruszenie prawa w 3 uchwałach w sprawie zmian wieloletniej prognozy finansowej na 2013 rok.

W związku z nieuchwaleniem przez Zgromadzenie Związku Międzygminnego „Koniński Region Komunalny” planu finansowego na 2014 rok, Kolegium Izby, na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹ w związku z art. 240 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych², uchwałą Nr 4/276/2014 w dniu 19 lutego 2014 r. ustaliło plan finansowy w zakresie obowiązkowych zadań własnych Związku.

Na podstawie art. 12 ust. 2 i 3, art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Kolegium Izby stwierdziło nieważność w części 5 uchwał w sprawie budżetu i jego zmian i ustaliło zastępczo budżet jednostki.

Jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. zaskarżyły 6 spośród 296 rozstrzygnięć nadzorczych Kolegium Izby (2,70%).

Kolegium Izby po rozpoznaniu na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi³ skarg (w tym 2 wniesione w grudniu 2013 r.) podtrzymało stanowisko wyrażone w rozstrzygnięciach podjętych w odniesieniu do uchwał w sprawie:

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 1113 z późn. zm.

² Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.

³ Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.

- 1) określenia szczegółowych zasad ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne
(Uchwała Kolegium Izby Nr 1/55/2014 z dnia 8 stycznia 2014 r. dotycząca skargi na uchwałę Nr 23/1340/2013 z dnia 18 listopada 2013 r. podjętą w odniesieniu do uchwały Nr XXXI/201/13 Rady Gminy Doruchów z 29 października 2013 r.);
- 2) wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej
(Uchwała Kolegium Izby Nr 1/56/2014 z dnia 8 stycznia 2014 r. dotycząca skargi na uchwałę Nr 23/1341/2013 z dnia 18 listopada 2013 r. podjętą w odniesieniu do uchwały Nr XXXI/202/13 Rady Gminy Doruchów z 29 października 2013 r.);
- 3) ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek oświatowych prowadzonych na terenie Miasta Gniezna przez osoby fizyczne lub osoby inne niż jednostka samorządu terytorialnego oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania
(Uchwała Kolegium Izby Nr 11/586/2014 z dnia 28 maja 2014 r. dotycząca skargi na uchwałę Nr 7/419/2014 z dnia 2 kwietnia 2014 r. podjętą w odniesieniu do uchwały Nr XLII/508/2014 Rady Miasta Gniezna z dnia 26 lutego 2014 r.);
- 4) w sprawie sprawozdania finansowego za rok 2013
(Uchwała Kolegium Izby Nr 21/1057/2014 z dnia 8 października 2014 r. dotycząca skargi na uchwałę Nr 16/843/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. podjętą w odniesieniu do uchwały Nr LXXII/477/14 Rady Gminy Dopiewo z dnia 30 czerwca 2014 r.);
- 5) udzielenia Wójtowi Gminy Dopiewo absolutorium z wykonania budżetu za 2013 rok
(Uchwała Kolegium Izby Nr 21/1058/2014 z dnia 8 października 2014 r. dotycząca skargi na uchwałę Nr 16/842/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. podjętą w odniesieniu do uchwały Nr LXXII/478/14 Rady Gminy Dopiewo z dnia 30 czerwca 2014 r.);
- 6) metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki takiej opłaty oraz opłaty za pojemnik o określonej pojemności
(Uchwała Kolegium Izby Nr 26/1332/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. dotycząca skargi na uchwałę Nr 22/1088/2014 z dnia 22 października 2014 r. podjętą w odniesieniu do uchwały Nr LXXVI/503/2014 Rady Gminy Dopiewo z dnia 25 września 2014 r.);
- 7) terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

(Uchwała Kolegium Izby Nr 26/1333/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. w dotycząca skargi na uchwałę Nr 22/1089/2014 z dnia 22 października 2014 r. podjętą w odniesieniu do uchwały Nr LXXVI/504/2014 Rady Gminy Dopiewo z dnia 25 września 2014 r.);

- 8) wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

(Uchwała Kolegium Izby Nr 26/1334/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. dotycząca skargi na uchwałę Nr 22/1090/2014 z dnia 22 października 2014 r. podjętą w odniesieniu do uchwały Nr LXXVI/505/2014 Rady Gminy Dopiewo z dnia 25 września 2014 r.).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w 2014 roku rozpoznał 17 skarg wniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego na uchwały Kolegium Izby (w tym 16 wniesionych w 2013 r.). W odniesieniu do tych skarg wydał następujące rozstrzygnięcia:

- o oddaleniu skarg 15
- o uchyleniu rozstrzygnięcia nadzorczego 2

Skargi oddalone przez WSA dotyczyły stwierdzenia nieważności uchwał w sprawie:

- 1) określenia szczegółowych zasad ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne (Uchwała Rady Gminy Doruchów),
- 2) wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej (Uchwała Rady Gminy Doruchów),
- 3) terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Uchwała Rady Miasta Luboń),
- 4) metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i stawki za pojemnik (Uchwała Rady Miasta Luboń),
- 5) wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości (Uchwała Rady Miasta Luboń),
- 6) zmiany uchwały w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Uchwała Rady Miasta Gniezna),
- 7) zmiany uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Uchwała Rady Miasta Gniezna),

- 8) zmiany uchwały budżetowej (Zarządzenia Burmistrza Miasta Puszczykowo),
- 9) wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty (Uchwała Rady Miasta Ostrowa Wielkopolskiego),
- 10) określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości (Uchwała Rady Miasta Ostrowa Wielkopolskiego),
- 11) terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (2 Uchwały Zgromadzenia Związku Międzygminnego „EKO SIÓDEMKA”),
- 12) metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności (Uchwała Zgromadzenia Związku Międzygminnego „EKO SIÓDEMKA”),
- 13) wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości (Uchwała Zgromadzenia Związku Międzygminnego „EKO SIÓDEMKA”),
- 14) ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby inne niż jednostka samorządu terytorialnego oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania (Uchwała Rady Miasta Gniezna).

Uchylone przez WSA rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby dotyczyły uchwał w sprawie:

- 1) zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2012 rok (Uchwała Rady Gminy Dopiewo),
- 2) udzielenia Wójtowi Gminy Dopiewo absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2012 rok (Uchwała Rady Gminy Dopiewo).

Ponadto Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżony przez Izbę wyrok WSA w sprawie uchwały dot. określenia zasad udzielenia dotacji celowej dla spółek wodnych i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez WSA (Uchwała Rady Miasta i Gminy Szamocin). Po ponownym rozpoznaniu sprawy WSA oddalił skargę Rady Miasta i Gminy Szamocin.

W okresie sprawozdawczym Kolegium Izby podjęło 2 uchwały w sprawie wniesienia skarg na uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego:

- Nr XXX/228/2013 Rady Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki tej opłaty (Uchwała Kolegium Izby Nr 2/134/2014 z dnia 22 stycznia 2014 r.).

Po rozpatrzeniu sprawy przedmiotowej uchwały WSA stwierdził nieważność uchwały Rady Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce w części zaskarżonej przez Kolegium Izby.

- Nr XIV/46/2013 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Obra” z dnia 29 lipca 2013 r. w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso (Uchwała Kolegium Izby Nr 15/783/2014 z dnia 23 lipca 2014 r.).

W związku z podjęciem przez Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Obra” uchwały Nr XVIII/65/2014 z dnia 16 września 2014 r. w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso Kolegium Izby podjęło uchwałę o cofnięciu wniesionej skargi (Uchwała Kolegium Izby Nr 23/1143/2014 z dnia 5 listopada 2014 r.).

Nieprawidłowości w uchwałach organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 roku:

Uchwały w sprawie budżetu na 2014 rok

- 1) brak zachowania równowagi budżetowej,
- 2) przekroczenie dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych,
- 3) brak zgodności uchwały budżetowej z WPF, w tym w zakresie limitu wydatków,
- 4) nieprawidłowe określenie wysokości limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych,
- 5) utworzenie rezerwy ogólnej bądź rezerwy celowej na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego poniżej ustawowego minimum,
- 6) zaplanowanie dotacji w wysokości niezgodnej z wielkościami określonymi przez dysponenta,

- 7) brak zaplanowania wydatków ze środków pochodzących z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, niższe zaplanowanie wydatków z tego tytułu albo zaplanowanie na inne zadania niż wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska,
- 8) naruszenie zasady spójności (rozbieżności między treścią uchwały a załącznikami, bądź pomiędzy załącznikami) i jedności budżetu,
- 9) udzielenie organowi wykonawczemu upoważnień sprzecznie z ustawą o finansach publicznych,
- 10) zaplanowanie dochodów z tytułu opłaty od posiadania psów bez podjęcia uchwały w sprawie wysokości tej opłaty,
- 11) brak zaplanowania wydatków na obligatoryjne zadanie własne dotyczące np. prowadzenia gimnazjum,
- 12) brak zaplanowania wydatków bieżących na obsługę długu z tytułu odsetek i dyskonta,
- 13) zaplanowanie wydatków na finansowanie Policji z budżetu z pominięciem wpłat na Fundusz Wsparcia Policji,
- 14) zaplanowanie wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w rozdziałach klasyfikacji budżetowej, w których nie powołano jednostki budżetowej albo brak zaplanowania wydatków na wynagrodzenia i pochodne od nich,
- 15) zaplanowanie wydatków na realizację inwestycji na terenie nieruchomości niebędącej własnością gminy,
- 16) zaplanowanie zadania inwestycyjnego polegającego na budowie chodnika wraz z odwodnieniem w ciągu drogi powiatowej bez tytułu prawnego do władania nieruchomością,
- 17) zaplanowanie wydatków na dotacje z tytułu pomocy finansowej niezgodnie z podjętą uchwałą w sprawie udzielenia pomocy,
- 18) zaplanowanie przez Związek dotacji celowej w formie pomocy finansowej dla gminy członkowskiej z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania bieżącego przekazanego Związkowi,
- 19) zaplanowanie dotacji podmiotowej dla niepublicznej jednostki oświatowej z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatku majątkowego,
- 20) zaplanowanie dotacji dla samorządowego zakładu budżetowego z przeznaczeniem na utrzymanie składowiska odpadów komunalnych,

21) klasyfikowanie dochodów i wydatków niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów⁴.

Uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na 2014 rok.

- 1) przekroczenie lub zagrożenie przekroczenia indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych,
- 2) brak zgodności postanowień z wartościami przyjętymi w uchwale budżetowej i wykazanymi w sprawozdaniach, w tym w zakresie wyniku, kwot przychodów i rozchodów oraz kwoty długu,
- 3) brak realizmu wieloletniej prognozy finansowej, w tym dotyczące planowanych dochodów i wydatków, kosztów obsługi zadłużenia, zaplanowanie spłaty pożyczki z uwzględnieniem umorzenia na etapie złożenia wniosku o jej udzielenie, zaniechanie wskazania sposobu sfinansowania spłaty długu lub wydatków związanych z obsługą długu, bądź błędne jego określenie,
- 4) niewskazanie sposobu przeznaczenia nadwyżki lub sposobu sfinansowania deficytu (w tym wskazanie w sposób niewłaściwy),
- 5) nieprawidłowe wyliczenie prognozowanej kwoty długu,
- 6) zaplanowanie kwoty umorzenia pożyczki bez jednoczesnej zmiany w zakresie kwoty długu,
- 7) brak wykazania albo nieprawidłowe wykazanie kwoty wyłączeń, o których mowa w art. 243 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych,
- 8) zaniechanie bądź błędne określenie w załączniku dotyczącym przedsięwzięć jednostki odpowiedzialnej za realizację lub koordynującej realizację przedsięwzięcia, okresu realizacji zadania, nazwy przedsięwzięcia, limitu wydatków na poszczególne przedsięwzięcia, limitu zobowiązań, łącznych nakładów finansowych na poszczególne przedsięwzięcia, w tym w kwocie niższej niż ustalony limit wydatków na rok budżetowy,
- 9) podjęcie nowej uchwały w sprawie WPF bez uchylenia dotychczas obowiązującej,
- 10) postanowienie o utracie mocy obowiązującej uchwały budżetowej w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej,
- 11) uchwalenie WPF na wzorze niezgodnym z rozporządzeniem Ministra Finansów⁵.

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Działalność opiniodawcza

Składy orzekające wydały w 2014 r. łącznie 2.320 opinii (w tym dot.: gmin – 1.909, miast na prawach powiatu – 37, powiatów – 240, województwa – 7, związków – 127), z tego:

1) o projektach uchwał budżetowych na 2015 r.	277
2) o możliwości spłaty pożyczek i kredytów oraz o możliwości wykupu papierów wartościowych	328
3) o możliwości sfinansowania deficytu	340
4) o prawidłowości planowanej kwoty długu	259
5) o informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	279
6) o sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2013 rok	279
7) o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium	279
8) o uchwale w sprawie nie udzielenia organowi wykonawczemu absolutorium	2
9) o projektach uchwał w sprawie wieloletnich prognozach finansowych na 2015 rok i lata następne	277

Liczba opinii składów orzekających w 2014 r. wg rodzaju:

– pozytywne	1.755
– pozytywne z uwagami	410
– pozytywne z zastrzeżeniami	148
– negatywne	7

Opinie negatywne dotyczyły:

- możliwości sfinansowania deficytu (1 – przedstawionego w uchwale budżetowej na 2014 rok – Gmina Jarocin),
- prawidłowości planowanej kwoty długu w 2014 roku (2 – Gmina Koźmin Wielkopolski, Związek Komunalny Gmin "Czyste Miasto, Czysta Gmina"),
- wniosku komisji rewizyjnej o nieudzielenie absolutorium (1 – Powiat Jarociński),
- uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium (1 – Gmina Dopiewo),
- projektów uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (2 – Gmina Bojanowo, Gmina Czarnków).

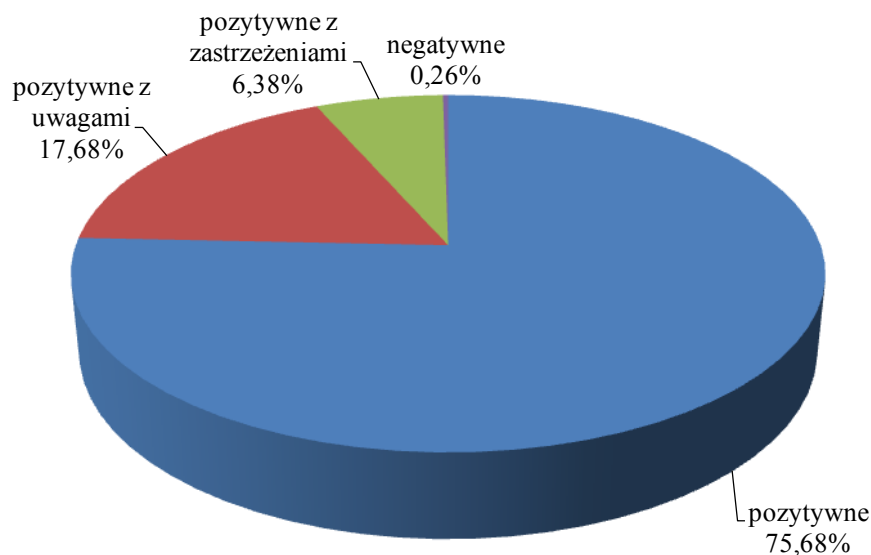
W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wpłynęły 3 odwołania od opinii składów orzekających. Kolegium Izby w 2014 r. oddaliło 2 odwołania tj.:

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92).

- odwołanie Członka Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Lwówku od uchwały Nr SO.0955/53/11/Ln/2014 z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie wyrażenia opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Lwówku w sprawie absolutorium dla Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek z wykonania budżetu za 2013 rok (uchwała Nr 13/712/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r.),
- odwołanie Wójta Gminy Władysławów od uchwały Nr SO.0955/59/8/Ko/2014 z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie wyrażenia opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Władysławów w sprawie nieudzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Władysławów z tytułu wykonania budżetu za 2013 rok (uchwała Nr 15/781/2014 z dnia 23 lipca 2014 r.)

Odwołanie Zarządu Powiatu w Środzie Wielkopolskiej (doręczone w dniu 31 grudnia 2014 r.) od uchwały Nr SO-0957/33/10/Ln/2014 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z 5 grudnia 2014 r. w sprawie wyrażenia opinii o projekcie uchwały zmieniającej wieloletnią prognozę finansową Powiatu Średzkiego zostało rozpatrzone i oddalone przez Kolegium Izby w dniu 14 stycznia 2015 r. (uchwała Nr 1/48/2015 z dnia 14 stycznia 2015 r.).

Struktura opinii SO wg rodzaju w %

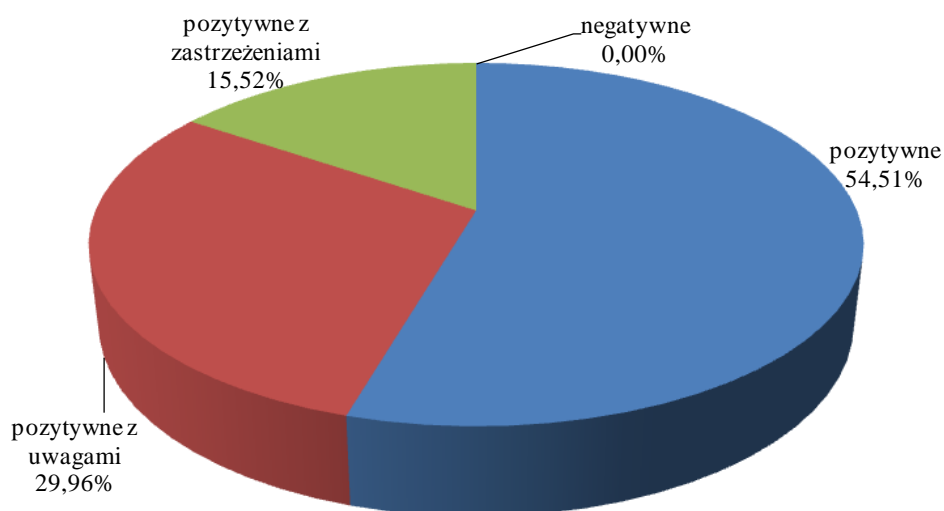
Opinie o projektach uchwał budżetowych na 2015 r.

W 2014 r. składy orzekające wydały łącznie 277 opinii o projektach uchwał budżetowych na 2015 r., z tego:

– pozytywne	151
– pozytywne z uwagami	83
– pozytywne z zastrzeżeniami	43
– negatywne	0

Struktura opinii SO w sprawie projektów uchwał budżetowych na 2015 r.

wg rodzaju w %

Nieprawidłowości w projektach uchwał budżetowych na 2015 rok:

- 1) brak określenia lub podanie nierealnego źródła sfinansowania deficytu budżetowego,
- 2) zaniechanie lub nieprawidłowe ustalenie określenia limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek,
- 3) zaniechanie przedłożenia materiałów informacyjnych,
- 4) udzielenie organowi wykonawczemu upoważnień sprzecznie z ufp, w tym dot. przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- 5) ustalenie rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe w wysokości niższej niż określona przepisem art. 26 ustawy o zarządzaniu kryzysowym,

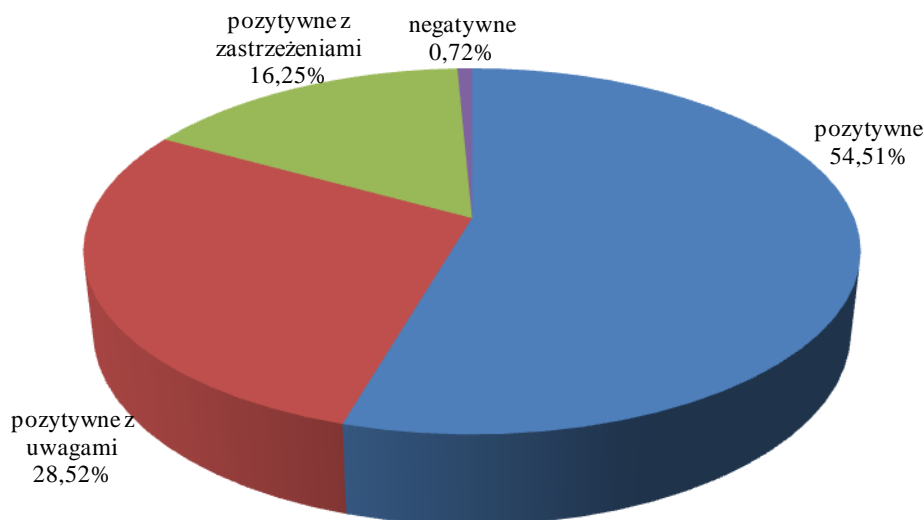
- 6) nieprawidłowe przeznaczenie wpływów z opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu w tym na realizację programu wspierania rodziny,
- 7) zaplanowanie środków budżetowych na utrzymanie składowiska odpadów komunalnych,
- 8) opracowanie projektu uchwały budżetowej niezgodnie z obowiązującą uchwałą w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej lub brak przedstawienia danych wymaganych tą uchwałą,
- 9) zaplanowanie wydatków bieżących wyższych niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki,
- 10) brak określenia przeznaczenia planowanej nadwyżki budżetowej,
- 11) brak zaplanowania wydatków na obowiązkowe zadania własne, w tym dotyczące wspierania rodzin zastępczych,
- 12) zaniechanie określenia wydatków na realizowane przedsięwzięcie w wysokości umożliwiającej terminowe jego zakończenie,
- 13) wskazanie nierealnego źródła dochodów lub przychodów, lub brak realizmu wzrostu dochodów w stosunku do roku poprzedniego przy wyliczaniu indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań,
- 14) brak zaplanowania wydatków na prowadzenie biblioteki gminnej,
- 15) rozbieżność uchwały budżetowej z uchwałą w sprawie wieloletniej prognozy finansowej,
- 16) brak spójności między postanowieniami treści uchwały a załącznikami, bądź między załącznikami.

Opinie o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany na 2015 rok

Składy orzekające wydały łącznie 277 opinii o projektach uchwał na 2015 rok i lata następne, z tego:

– pozytywne	151
– pozytywne z uwagami	79
– pozytywne z zastrzeżeniami	45
– negatywne	2

Struktura opinii SO – projekty uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany na 2015 rok i lata następne wg rodzaju w %

Nieprawidłowości w projektach wieloletnich prognoz finansowych na 2015 rok i lata następne:

- 1) przekroczenie indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ufp,
- 2) zagrożenie przekroczenia indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań,
- 3) brak wykazania kwot zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę,
- 4) brak realizmu lub brak uprawdopodobnienia realizmu wieloletniej prognozy finansowej, w tym wartości mających wpływ na wyliczenie wskaźników zadłużenia oraz spłaty zobowiązań,
- 5) brak sporządzenia prognozy na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania,
- 6) zaniechanie lub wskazanie w niewłaściwy sposób przeznaczenia nadwyżki albo sposobu sfinansowania deficytu, sposobu sfinansowania spłaty długu oraz maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań,
- 7) błędne wyliczenie kwoty długu,
- 8) brak zgodności projektu uchwały w sprawie WPF z projektem uchwały budżetowej w zakresie wyniku budżetu, kwot przychodów i rozchodów oraz długu,
- 9) określenie limitu zobowiązań na poszczególne zadania w wysokości przekraczającej sumę limitów wydatków do poniesienia w latach objętych WPF lub w wysokości

łącznych nakładów finansowych w sytuacji gdy zadanie było już wcześniej realizowane,

- 10) rozbieżności między kwotami wynikającymi z projektu WPF a kwotami wynikającymi z projektu uchwały budżetowej, z uchwałami w sprawie zaciągania zobowiązań lub z ostatnią zmianą poprzedniej WPF,
- 11) zaniechanie określenia lub wykazanie odmiennie niż wynika to z innych dokumentów w przypadku poszczególnych przedsięwzięć:
 - celu przedsięwzięcia,
 - nazwy zadania,
 - okresu realizacji,
 - limitu wydatków w poszczególnych latach,
 - limitu zobowiązań,
 - łącznych nakładów finansowych,
- 12) zamieszczenie objaśnień przyjętych wartości w formie załącznika do uchwały,
- 13) ogólnikowe objaśnienia przyjętych wartości,
- 14) brak wypełnienia poszczególnych pozycji wpf,
- 15) wewnętrzna niespójność załączników oraz rozbieżności pomiędzy załącznikami oraz pomiędzy treścią uchwały i załącznikami.

Opinie o możliwości sfinansowania deficytu budżetu na 2015 rok

Składy Orzekające wydały 239 opinii o możliwości sfinansowania deficytu budżetu, z tego:

1) przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na 2015 rok	113
– pozytywne	102
– pozytywne z uwagami	5
– pozytywne z zastrzeżeniami	6
– negatywne	0
2) przedstawionego w uchwałach budżetowych na 2015 rok	126
– pozytywne	119
– pozytywne z uwagami	6
– pozytywne z zastrzeżeniami	1
– negatywne	0

Opinie o prawidłowości prognozy kwoty długu na 2015 rok

Składy Orzekające wydały 259 opinii o prawidłowości prognozy kwoty długu

z tego:

– pozytywne	225
– pozytywne z uwagami	24
– pozytywne z zastrzeżeniami	10
– negatywne	0

Działalność kontrolna

A. Kontrola gospodarki finansowej

Plan kontroli na 2014 r. przewidywał przeprowadzenie kompleksowych kontroli gospodarki finansowej w tych jednostkach samorządu terytorialnego, w których poprzednia kontrola przeprowadzona była w 2010 r. Imienny wykaz jednostek samorządu terytorialnego objętych kontrolą obejmował 65 jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych:

- 2 miasta na prawach powiatu,
- 3 miasta,
- 16 gmin miejsko-wiejskich,
- 29 gmin wiejskich,
- 8 powiatów,
- 7 związków międzygminnych.

Ogółem do 31 grudnia 2014 r. Izba podjęła łącznie 88 kontroli:

- 65 kontroli kompleksowych,
- 7 kontroli problemowych,
- 16 kontroli doraźnych.

Do 31 grudnia 2014 r. zakończone zostały 74 kontrole (56 kompleksowych, 5 problemowych i 13 doraźnych).

W 2014 roku inspektorzy kontroli:

- 1) podjęli zgodnie z planem 65 kontroli kompleksowych. Kontrole te przeprowadzane były każdorazowo w urzędach oraz w starostwach, a także w siedzibach związków międzygminnych. Łącznie kontrole przeprowadzono w 65 jednostkach, z których do 31.12.2014 r. zostało zakończonych 56 kontroli.
- 2) W 2014 r. przedmiotem kontroli problemowej koordynowanej przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych było kontynuowanie tematyki zadłużenia gmin.

Kontrola obejmowała okres od 01.01.2013 r. do 30.06.2014 r. Koordynatorem tej kontroli jest Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi. W powyższym zakresie tut. Izba przeprowadziła kontrole w 7 następujących jednostkach – Miasto Chodzież, Miasto Poznań, Miasto i Gmina Koźmin Wlkp., Miasto i Gmina Dolsk, Miasto i Gmina Środa Wlkp., Gmina Krzymów i Gmina Kramsk

Do 31.12.2014 r. zakończona została kontrola problemowa w 5 jednostkach (Miasto Chodzież, Miasto i Gmina Koźmin Wlkp., Miasto i Gmina Dolsk, Gmina Kramsk, Gmina Krzymów).

3) W okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. wpłynęły do Izby łącznie 133 wnioski, informacje, skargi, sygnalizacje o podjęcie czynności kontrolnych. Wnioski zostały przedłożone przez policję, prokuraturę, Centralne Biuro Antykorupcyjne, radnych, mieszkańców, wykonawców robót budowlanych. W związku z powyższymi sygnalizacjami - poza ustalonym planem - zostało podjętych 16 kontroli doraźnych w 16 jednostkach na podstawie zarządzenia Prezesa Izby. Kontrole te przeprowadzono i zakończono w następujących jednostkach:

– na wniosek policji (4 kontrole):

- w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Poznaniu, kontrola wybranych zagadnień gospodarki finansowej,
- w Urzędzie Gminy Łądek w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej,
- w Urzędzie Gminy Gniezno w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej,
- w Spółce „Wodociągi Ostrzeszowskie” Sp. z o.o., w którym 100% udziałów posiada Miasto i Gmina Ostrzeszów - w zakresie poniesionych wydatków na wynagrodzenia oraz egzekwowania należności z tytułu dostaw wody w latach 2012-2013,

– na wniosek posłów (4 kontrole):

- w Urzędzie Miasta Konina w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej Urzędu,
- w Urzędzie Miasta Konina w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej Urzędu, a w szczególności dotyczącej gospodarowania nieruchomościami, w tym przejęcia przez Miasto Konin Kaplicy p.w. Św. Faustyny od Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Św. Maksymiliana Kolbe,

- w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu będącym jednostką organizacyjną Powiatu Poznańskiego w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu,
 - w Gminie Rychtal w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej Gminy Rychtal wskazanych w piśmie Posła skierowanym do tut. Izby, w szczególności w zakresie zawartych umów, otrzymanych dochodów oraz poniesionych wydatków związanych z budową farm wiatrowych,
- na wniosek prokuratury (1 kontrola):
- w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Turku w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej SPZOZ w Turku za okres od 01.01.2013 r. do 30.09.2014 r.
- z własnej inicjatywy (7 kontroli):
- w Zarządzie Dróg Powiatowych w Koninie, będącym jednostką organizacyjną Powiatu Konińskiego, w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej Zarządu Dróg Powiatowych w Koninie za okres od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r.,
 - w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Złotowie będącym jednostką organizacyjną Powiatu Złotowskiego w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej, w Miejskim Ośrodku Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chodzieży w ramach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Miasta Chodzieży w zakresie wydatków realizowanych w ramach Miejskiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Miejskim Ośrodku Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chodzieży za okres od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r.
 - w Zarządzie Dróg Powiatowych w Kościanie w ramach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Powiatu Kościańskiego w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej za okres od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r.,
 - w Zarządzie Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ w Poznaniu w zakresie dochodów realizowanych przez jednostkę budżetową Miasta Poznania - Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ oraz w zakresie gospodarowania mieniem za okres od 01.01.2013 r. do 30.06.2014 r.,
 - Zarządzie Dróg Miejskich w Poznaniu w ramach kompleksowej kontroli

gospodarki finansowej Miasta Poznania kontrola gospodarki finansowej za okres 01.01.2013 r. do 30.06.2014 r.,

- w Zarządzie Dróg Miejskich w Kaliszu w ramach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Miasta Kalisza kontrola gospodarki finansowej za okres 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r.

Do 31.12.2014 r. zakończone zostały kontrole doraźne w 13 jednostkach.

Kontrola zadłużenia

W latach 2013-2014 przedmiotem kontroli problemowej koordynowanej przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych było zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego i przestrzeganie ustawowych limitów zadłużenia. Kontrola obejmowała odpowiednio okres od 01.01.2010 r. do 31.12.2012 r. oraz okres od 01.01.2013 r. do 30.06.2014 r. Koordynatorem tej kontroli była Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi. W powyższym zakresie Izba przeprowadziła w 2013 r. 5 kontroli – w Mieście i Gminie Murowana Goślina, Gminie Mieleszyn, Mieście Leszno, Gminie Suchy Las oraz Mieście i Gminie Pobiedziska. W 2014 r. Izba przeprowadziła 7 kontroli – w Mieście Chodzież, Mieście Poznań, Mieście i Gminie Koźmin Wlkp., Mieście i Gminie Dolsk, Mieście i Gminie Środa Wlkp., Gminie Krzymów i Gminie Kramsk. Do 31.12.2014r. zakończona została kontrola problemowa w 5 jednostkach (Miasto Chodzież, Miasto i Gmina Koźmin Wlkp., Miasto i Gmina Dolsk, Gmina Kramsk, Gmina Krzymów).

Nieprawidłowości ujawnione w trakcie kontroli problemowych to:

- 1) brak zachowania ustawowo określonego wskaźnika zadłużenia,
- 2) nierzetelne prognozowanie i planowanie danych finansowych skutkujące brakiem realizmu wieloletniej prognozy finansowej,
- 3) dopuszczenie do wystąpienia zobowiązań wymagalnych,
- 4) przekroczenie zakresu upoważnienia dotyczące planowanej wielkości rozchodów z tytułu spłat kredytów i pożyczek,
- 5) nieprawidłowe wykazywanie wartości w wieloletniej prognozie finansowej m.in. w zakresie: kwoty długu i rozchodów,
- 6) brak wykazania w wpf wszystkich przedsięwzięć,
- 7) nie ujęcie w WPF umowy mającej wpływ na poziom długu jednostki (sprzedaż, dzierżawa i odkup sieci wodociągowej i kanalizacyjnej),
- 8) przesunięcie terminów spłat kredytów zaciągniętych w latach poprzednich, pomimo że w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz ogłoszeniu o zamówieniu nie przewidziano możliwości wydłużenia terminów spłat,

- 9) zaciągnięcie zobowiązania przez organ wykonawczy bez upoważnienia organu stanowiącego,
- 10) nieterminowe regulowanie zobowiązań,
- 11) zaciągnięcie kredytu lub pożyczki bądź wyemitowanie papierów wartościowych bez wymaganej opinii RIO o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki lub wykupu papierów wartościowych,
- 12) sporządzanie sprawozdań niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora Finansów publicznych w zakresie operacji finansowych,
- 13) nieprzestrzeganie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego.

Działania pokontrolne Izby w 2014 r.

1) W okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. w wyniku przeprowadzonych kontroli Prezes Izby działając na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁶ skierowała do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych – 61 zawiadomień wobec 132 Obwinionych.

Podstawę stanowiły ujawnione w toku kontroli czyny noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 5 do art. 18 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Łącznie stwierdzono 198 przypadków czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

2) Nie sporządzano odrębnych zawiadomień o stwierdzonych nieprawidłowościach w zakresie naliczeń subwencji. W przypadku stwierdzenia nieprawdziwych danych w sprawozdaniach gminy zobowiązane zostały w wystąpieniach pokontrolnych do dokonania korekty sprawozdań i przekazania ich za pośrednictwem Izby do Ministerstwa Finansów. Niektóre z gmin korygowały sprawozdania już w trakcie trwania czynności kontrolnych i w takich przypadkach nieprawidłowość opisywano w protokole kontroli i w wystąpieniu pokontrolnym, stąd nie formułowano wniosków pokontrolnych w tym zakresie.

⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 168.

- 3) Na podstawie wyników kontroli, w związku z zamieszczeniem nieprawdziwych danych o należnych dochodach gmin wykazanych w sprawozdaniach z wykonania podstawowych dochodów podatkowych Rb-PDP, a stanowiących podstawę naliczenia subwencji bądź wpłaty na zwiększenie części podstawowej subwencji ogólnej - 17 gmin skorygowało sprawozdania, z tego: w 8 przypadkach korekta dotyczyła sprawozdań za rok 2012, a w 9 przypadkach korekta dotyczyła sprawozdań za 2013 rok.

Ministerstwo Finansów wydało w 2014 r. 6 decyzji dotyczących zmniejszenia części wyrównawczej subwencji ogólnej na 2014 r. w 6 gminach na łączną kwotę 185.441,00 zł.

- 4) Do 31.12.2014 r. na podstawie wyników kontroli z planu na 2013 r. i na 2014 r. Prezes Izby złożyła 5 zawiadomień do Urzędu Skarbowego – Oskarżyciela Publicznego – w związku z ujawnieniem w toku kontroli czynów polegających na nierzetelnym i wadliwym prowadzeniu ksiąg rachunkowych. Dodatkowo w styczniu 2015 r. zostały skierowane 2 zawiadomienia do Urzędu Skarbowego – Oskarżyciela Publicznego – w związku z ujawnieniem w toku kontroli czynów polegających na nierzetelnym i wadliwym prowadzeniu ksiąg rachunkowych (z planu pracy na 2014 r.).

W związku ze skierowanymi zawiadomieniami Naczelnik Urzędu Skarbowego poinformował w 2 przypadkach o wszczęciu dochodzenia (Związek Gmin Powidzkiego Parku Krajobrazowego w Powidzu oraz Związek Międzygminny „Kolski Region Komunalny” w Kole), natomiast w 1 przypadku Urząd Skarbowy wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa (Gmina Mieleszyn). Ponadto w 1 przypadku Naczelnik Urzędu Skarbowego skierował akt oskarżenia do Prokuratury Rejonowej (Związek Gmin „Krajny” w Złotowie).

W 1 przypadku organ postępowania przygotowawczego skierował do Sądu Rejonowego w Koninie wnioski o wyrażenie zgody na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności.

W dniu 16.12.2014 r. Sąd wyraził zgodę i orzekł tytułem kary grzywny w wysokości po 1.500,00 zł każdemu ze sprawców (Gmina Powidz).

- 5) Do 31.12.2014 r. na podstawie wyników kontroli z planu na 2014 r. Prezes Izby złożyła 1 zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Koninie (Miasto Konin).

W styczniu 2015 r. zostało skierowane zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Złotowie dotyczące Gminy i Miasta Krajenki. Powyższe zawiadomienia zostały złożone w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 Kk.

W dniu 27 czerwca 2014 r. przekazano do Prokuratury Rejonowej w Szamotułach korespondencję nadesłaną przez Pana Stanisława Ostańskiego w związku z nieprawidłowościami w gospodarce finansowej Miasta i Gminy Pniewy. W związku z powyższym Prokuratura Rejonowa w dniu 7 listopada 2014 r. poinformowała tut. Izbę, że postanowieniem Prokuratora Rejonowego w Szamotułach z 15 października 2014 r. zostało wszczęte śledztwo o czyn z art. 231 § 1 Kk.

- 6) Na podstawie art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba zawiadomiła Wojewodę Wielkopolskiego o ujawnionych w trakcie kontroli nieprawidłowościach stwierdzonych podczas kontroli dotacji przekazanych j.s.t. z budżetu Państwa na zadania z zakresu administracji rządowej - zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Powyższe dotyczyło 3 jednostek samorządu terytorialnego (Miasto i Gmina Okonek, Miasto i Gmina Ostrzeszów, Gmina Lipka).

B. Kontrola sprawozdań

W 2014 r. do Izby wpłynęło łącznie 23 268 sprawozdań, które zostały przekazane:

- Ministerstwu Finansów, po przeprowadzeniu kontroli formalno – rachunkowej 9 009 sprawozdań (oraz 2 393 korekty),
- Głównemu Urzędowi Statystycznemu – 5 246 (oraz 70 korekt),
- Ministrowi Finansów – 236 sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców,
- Ministerstwu Edukacji Narodowej za pośrednictwem Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych dane ze sprawozdań 259 jednostek.

Dodatkowo organy jednostek samorządu terytorialnego przekazały Izbie również 4 959 sprawozdań Rb-50 i Rb-27ZZ (oraz 241 korekt) do wiadomości, a także 836 sprawozdań finansowych (oraz 18 korekt) sporządzanych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych.

Działalność informacyjno-szkoleniowa.

Organizacja szkoleń

Dla pracowników i członków organów jednostek samorządu terytorialnego Regionalna Izba Obrachunkowa zorganizowała 25 szkoleń w 8 blokach tematycznych:

- 1) dla skarbników, głównych księgowych i pracowników służb finansowo – księgowych jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych nt.: „Zamknięcie ksiąg rachunkowych, inwentaryzacja i sprawozdawczość finansowa, budżetowa i z operacji finansowych na dzień 31.12.2013 r.”.
- 2) dla skarbników, głównych księgowych i pracowników służb finansowo – księgowych jednostek samorządu terytorialnego nt.: „Zasady sporządzania sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych po zmianach. Zmiany w zakresie formularza WPF w systemie BeSTi@”.
- 3) dla wójtów, burmistrzów, prezydentów i starostów jst w zakresie: problematyki dotyczącej zadłużenia jst województwa wielkopolskiego, sprawozdania z wykonania budżetu za 2013 r., finansów jst po zmianach - program naprawczy, limitu zadłużenia jst, zmian w przepisach dotyczących oświaty, zmian w przepisach dotyczących funduszu sołectkiego, zamówienia publiczne po zmianach, naruszenie dyscypliny finansów publicznych - zawiadomienie o naruszeniu.
- 4) dla pracowników urzędów gmin, starostw oraz kierowników jednostek organizacyjnych gmin nt.: „Zamówienia publiczne po nowelizacji z 2013 i 2014 roku”.
- 5) dla pracowników, którzy zajmują się dochodzeniem i egzekucją podatków i opłat na rzecz gminy, a przede wszystkim: podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych i innych podatków lokalnych, opłaty skarbowej, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz innych należności publicznoprawnych, m.in.: opłaty za zajęcie pasa drogowego, renty planistycznej, opłaty eksploatacyjnej, grzywny nałożonej w drodze mandatu i innych nt.: „Rewolucja w egzekucji, czyli zmiany w postępowaniu wójta jako wierzyciela”.
- 6) dla pracowników urzędów gmin, związków międzygminnych, zajmujących się dochodzeniem i egzekucją podatków i opłat na rzecz gminy, nt.: „Egzekucja administracyjna, czyli jak przebiegają zmiany w postępowaniu egzekucyjnym wójta jako wierzyciela i organu egzekucyjnego”.

- 7) dla pracowników organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego zajmujących się przygotowaniem uchwał podatkowych oraz skarbników nt.: „Podatki i opłaty lokalne - stanowienie i stosowanie miejscowego prawa podatkowego”.
- 8) dla skarbników jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego nt.: „Projekt budżetu na 2015 rok oraz projekt (zmiana) uchwały w sprawie WPF na 2015 rok”.

W 2014 r. w szkoleniach dla przedstawicieli jst uczestniczyło 2 285 osób.

Działalność informacyjna.

W 2014 r. do Izby wpłynęły 134 wnioski o udzielenie wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych. Na podstawie przepisu art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, Izba udzieliła 125 wyjaśnień.

Ponadto Izba wydała numer specjalny zawierający „Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych województwa wielkopolskiego w 2013 roku”. Został on nieodpłatnie przekazany wszystkim jst.

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej Izba udostępniła informacje publiczne 27 podmiotom na ich wnioski.

II. WYBRANE ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE WYKONANIA DOCHODÓW I WYDATKÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO W 2014 R.

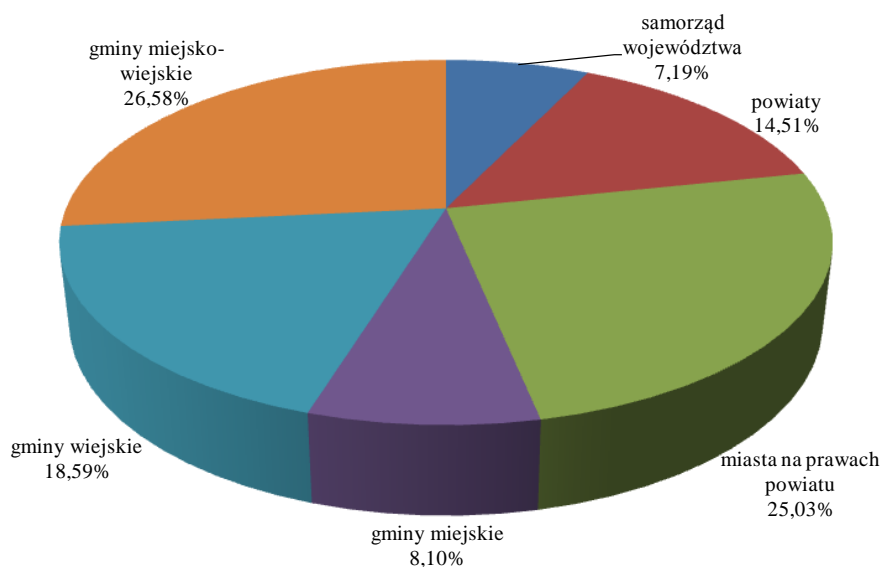
1. Realizacja planu dochodów.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego zrealizowane zostały w 2014 r. w wysokości 15 906 746 tys. zł tj. 99,21% założonego planu i w porównaniu do 2013 roku wzrosły o 3,89%, z tego:

- bieżące 14 824 033 tys. zł tj. 100,18% planu; w stosunku do 2013 r. wzrosły o 5,07%
- majątkowe 1 082 714 tys. zł tj. 87,62% planu; w stosunku do 2013 r. zmalały o 9,97%

Dochody bieżące stanowiły 93,19% dochodów ogółem, a dochody majątkowe 6,81%. Najwyższy udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem wystąpił w województwie samorządowym (15,86%). Na pozostałych szczeblach samorządu udział dochodów majątkowych w dochodach kształtował się na podobnym poziomie i wynosił od 5,67% do 7,25%.

Struktura wykonanych dochodów na poszczególnych stopniach samorządu terytorialnego w 2014 r. kształtuje się następująco:

Wykonanie dochodów na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego kształtowało się na poziomie:

• Województwo Wielkopolskie	1 144 297 tys. zł,
• Powiaty	2 308 155 tys. zł,
w tym najwyższe dochody uzyskały:	
Poznański	233 612 tys. zł,
Ostrowski	140 457 tys. zł,
Pilski	139 983 tys. zł,
• Miasta na prawach powiatu	2 981 500 tys. zł,
w tym najwyższe dochody uzyskały:	
Poznań	2 831 933 tys. zł,
Kalisz	455 365 tys. zł,
• Gminy miejskie	1 287 993 tys. zł,
w tym najwyższe dochody uzyskały:	
Piła	248 046 tys. zł,
Ostrów Wlkp.	216 640 tys. zł,
Gniezno	204 206 tys. zł,
• Gminy wiejskie	2 956 974 tys. zł,
w tym najwyższe dochody uzyskały:	
Tarnowo Podgórne	140 113 tys. zł,
Suchy Las	106 128 tys. zł,
Czerwonak	83 681 tys. zł,
Komorniki	83 523 tys. zł,
• Gminy miejsko-wiejskie	4 227 826 tys. zł,
w tym najwyższe dochody uzyskały:	
Swarzędz	153 417 tys. zł,
Września	136 149 tys. zł,
Jarocin	124 324 tys. zł,
Krotoszyn	116 875 tys. zł,
Śrem	114 453 tys. zł.

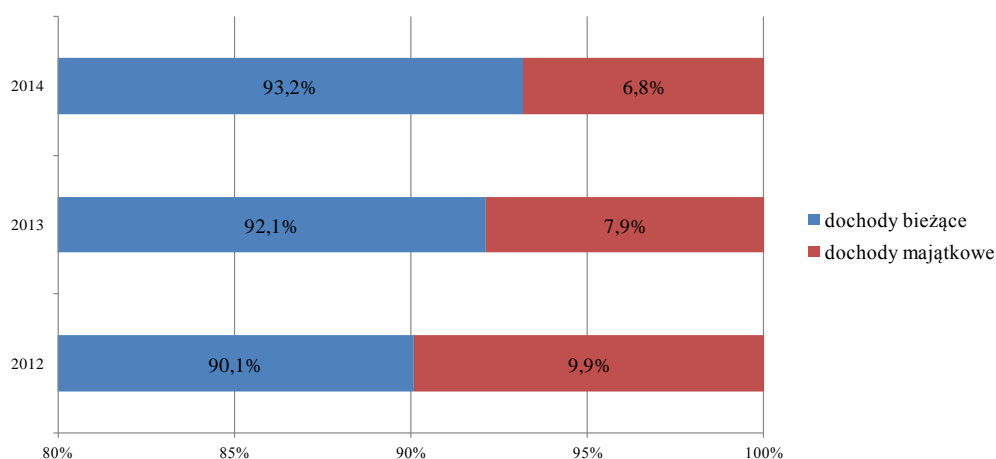
Dochody Miasta Poznania stanowią 17,80% wszystkich dochodów jst z obszaru województwa wielkopolskiego.

Wykonanie dochodów w jednostkach samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w latach 2012-2014 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 rok	Wykonanie 2013 rok	Plan	Wykonanie	Wskaźnik (w %)		
			2014 rok		(5:2)	(5:3)	(5:4)
1	2	3	4	5	6	7	8
DOCHODY OGÓŁEM	15 040 297	15 311 831	16 033 024	15 906 746	105,76	103,89	99,21
z tego:							
Dochody własne	7 611 382	7 907 727	8 407 399	8 452 436	111,05	106,89	100,54
Subwencja ogólna	4 400 034	4 422 486	4 437 166	4 438 792	100,88	100,37	100,04
Dotacje celowe	3 028 881	2 981 618	3 188 459	3 015 518	99,56	101,14	94,58

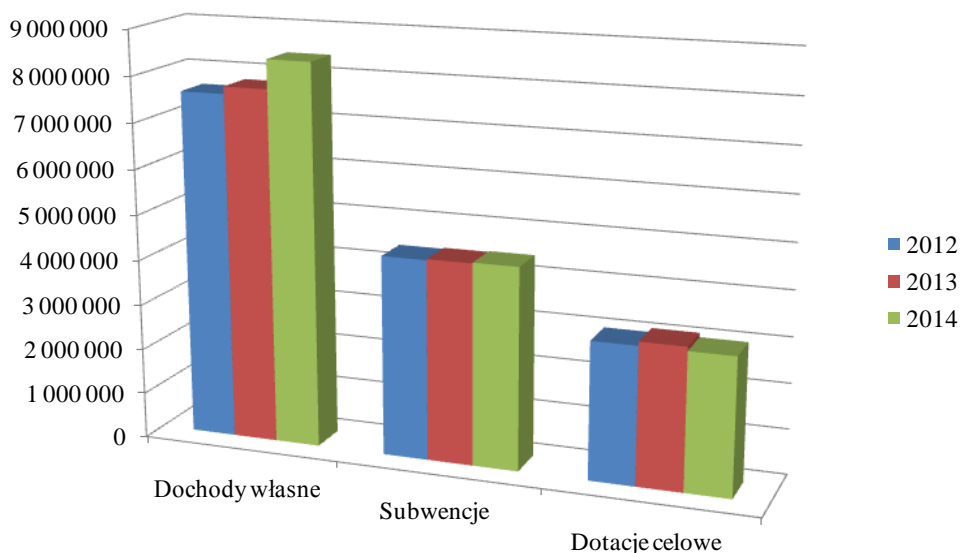
W 2014 roku w porównaniu do 2013 roku dochody ogółem wzrosły o 3,89% (o 5,76% w porównaniu do 2012 r.). Powyższy wzrost spowodowany był przede wszystkim wzrostem dochodów własnych w porównaniu do 2013 roku o 6,89% (o 11,05% w porównaniu do 2012 r.), wynikającym w szczególności ze zwiększenia dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobieranymi na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wystąpił niewielki wzrost dochodów z tytułu dotacji celowych o 1,14% w porównaniu do 2013 roku i spadek o 0,44% w porównaniu do 2012 roku, co spowodowane było znaczącym spadkiem dotacji na zadania z udziałem środków pochodzących z budżetu UE przy jednoczesnym zwiększeniu dotacji z budżetu państwa (w szczególności na dofinansowanie zadań własnych).

Struktura dochodów bieżących i majątkowych w dochodach ogółem w latach 2012-2014

Struktura wykonania dochodów w jednostkach samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w latach 2012-2014

(w tys. zł)

2. Realizacja wydatków.

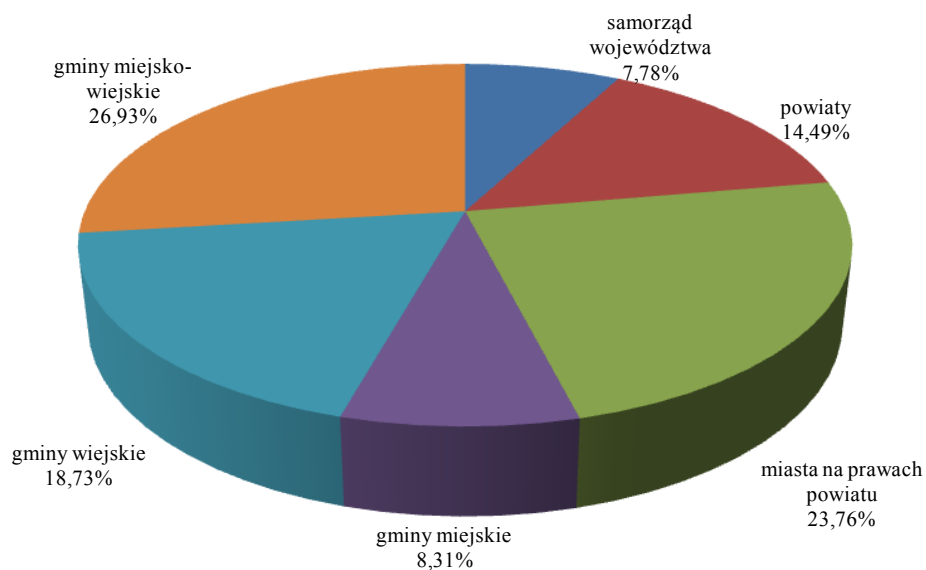
Wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego zrealizowane zostały w wysokości 15 766 848 tys. zł tj. 93,91% założonego planu i w porównaniu do 2013 r. wzrosły o 2,55%, z tego:

- wydatki bieżące 13 077 461 tys. zł tj. 95,49% planu; w stosunku do 2013 r. wzrosły o 3,31%,
- wydatki majątkowe 2 689 387 tys. zł tj. 86,92% planu; w stosunku do 2013 r. zmalały o 0,98%.

Wydatki bieżące stanowiły 82,94% wydatków ogółem, a wydatki majątkowe 17,06%.

Najwyższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wystąpił w województwie samorządowym (39,34%), a najniższy w miastach na prawach powiatu (12,32%).

Struktura wykonanych wydatków na poszczególnych stopniach samorządu terytorialnego w 2014 r. kształtuje się następująco:

Wykonanie wydatków na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego kształtowało się na poziomie:

- **Województwo Wielkopolskie** **1 226 917 tys. zł,**
- **Powiaty** **2 284 395 tys. zł,**
w tym najwyższe wydatki zrealizowały:
 - Poznański 223 466 tys. zł,
 - Pilski 139 141 tys. zł,
 - Ostrowski 135 508 tys. zł,
 - Gnieźnieński 117 997 tys. zł,
- **Miasta na prawach powiatu** **3 746 363 tys. zł,**
w tym najwyższe wydatki zrealizowały:
 - Poznań 2 578 686 tys. zł,
 - Kalisz 468 524 tys. zł.
- **Gminy miejskie** **1 309 827 tys. zł,**
w tym najwyższe wydatki zrealizowały:
 - Piła 258 184 tys. zł,
 - Ostrów Wlkp. 222 318 tys. zł,
 - Gniezno 211 691 tys. zł,
- **Gminy wiejskie** **2 952 687 tys. zł,**
w tym najwyższe wydatki zrealizowały:

Tarnowo Podgórne	130 452 tys. zł,
Suchy Las	102 622 tys. zł,
Czerwonak	94 340 tys. zł,
Komorniki	85 680 tys. zł,
Dopiewo	78 147 tys. zł,
• Gminy miejsko-wiejskie	4 246 660 tys. zł,
w tym najwyższe wydatki zrealizowały:	
Swarzędz	150 406 tys. zł,
Krotoszyn	129 770 tys. zł,
Jarocin	125 299 tys. zł,
Września	121 952 tys. zł,
Śrem	115 824 tys. zł.

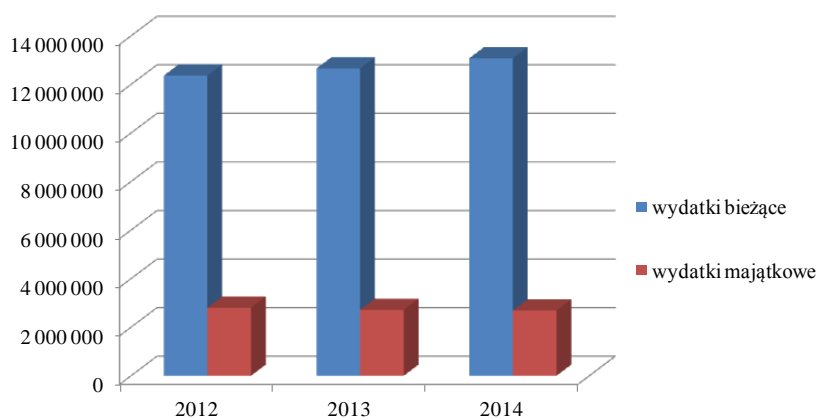
Wydatki Miasta Poznania stanowią 16,36% wszystkich wydatków jst z obszaru województwa wielkopolskiego.

Wykonanie wydatków w jednostkach samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w latach 2012-2014 (w tys. zł)

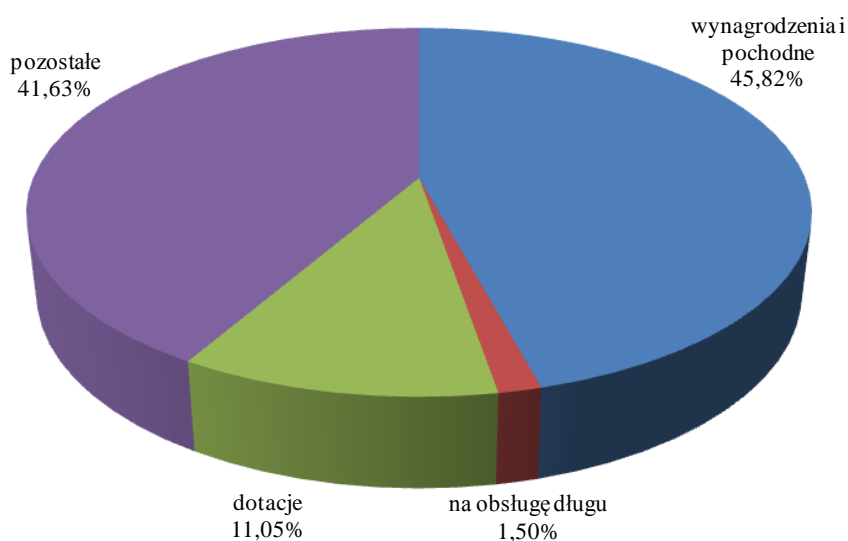
Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 rok	Wykonanie 2013 rok	Plan	Wykonanie	Wskaźnik (w %)		
			2014 rok		(5:2)	(5:3)	(5:4)
1	2	3	4	5	6	7	8
WYDATKI OGÓLEM	15 166 976	15 374 204	16 788 425	15 766 848	103,96%	102,55%	93,91%
z tego:							
bieżące, w tym:	12 361 867	12 658 107	13 694 455	13 077 461	105,79%	103,31%	95,49%
wynagrodzenia i pochodne	5 728 556	5 847 423	6 084 960	5 992 704	104,61%	102,48%	98,48%
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 443 547	1 491 321	1 581 730	1 523 389	105,53%	102,15%	96,31%
na obsługę długu	291 918	232 853	240 602	197 117	67,52%	84,65%	81,93%
dotacje	1 248 988	1 353 686	1 471 093	1 443 020	115,54%	106,60%	98,09%
majątkowe	2 805 109	2 716 097	3 093 970	2 689 387	95,87%	99,02%	86,92%

W 2014 r. wydatki ogółem wykonano w wysokości 15 766 848 tys. zł., z tego wydatki bieżące w kwocie 13 077 461 tys. zł, tj. 95,49% planu (82,94% wydatków ogółem). W porównaniu do 2013 r. wzrosły o 2,55% (tj. o kwotę 392 230 tys. zł). Zwiększeniu uległy wydatki na wynagrodzenia i pochodne (o 2,48%), świadczenia na rzecz osób fizycznych (o 2,15%) i dotacje (o 6,60%). Wydatki związane z obsługą długu zmniejszyły się o 15,22% w stosunku do 2013 r. i o 32,48% w stosunku do 2012 r. W łącznej kwocie wydatków związanych z obsługą długu – kwotę 195 825 tys. zł stanowiły odsetki, dyskonto i inne rozliczenia związane z obsługą długu publicznego a kwotę 1 292 tys. zł wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń wykonane przez: Województwo Wielkopolskie (437 tys. zł), Powiat Śremski (454 tys. zł) oraz Miasto i Gminę Pogorzela (400 tys. zł). Najwyższy udział w wydatkach bieżących stanowiły wynagrodzenia i pochodne w kwocie 5 992 704 tys. zł, które stanowiły 45,82% wydatków bieżących ogółem, świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 1 523 389 tys. zł oraz dotacje, w tym: celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, dotacje podmiotowe dla samorządowych instytucji kultury, dotacje podmiotowe i przedmiotowe dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych – w kwocie 1 443 020 tys. zł – co stanowi 11,03% wydatków bieżących. Wydatki majątkowe zostały wykonane w wysokości 2 689 387 tys. zł tj. w wysokości stanowiącej odpowiednio 98,99% i 95,87% wydatków majątkowych wykonanych w 2013 i 2012 roku.

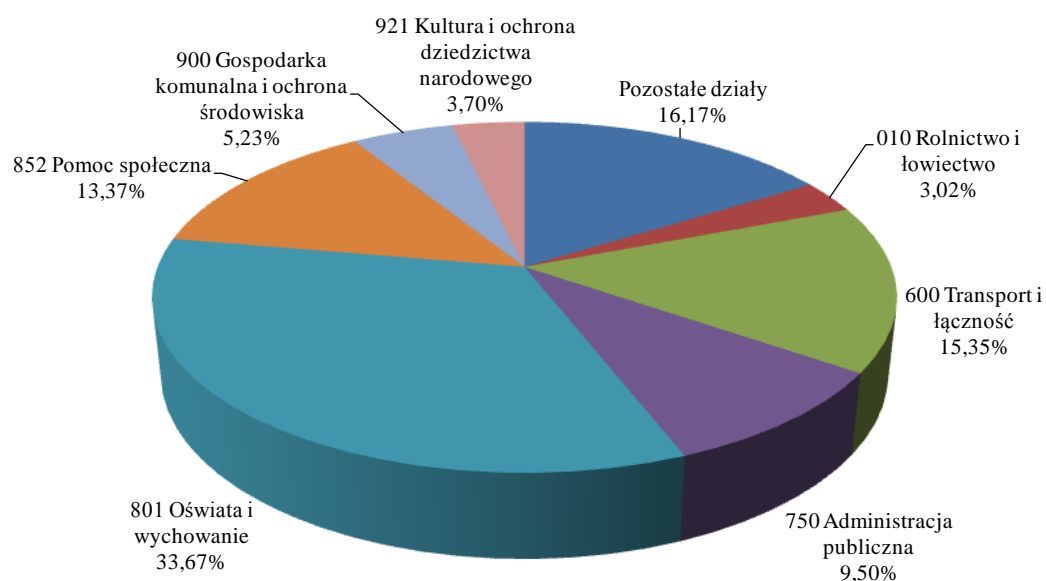
Struktura wykonania wydatków bieżących i majątkowych jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w latach 2012-2014 (w tys. zł)

Struktura wykonanych wydatków bieżących w jednostkach samorządu terytorialnego w 2014 roku

Struktura wydatków w jednostkach samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego wg działów klasyfikacji budżetowej w 2014 roku

Na koniec 2014 roku we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego wykonane wydatki bieżące były niższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, a zatem w żadnej jednostce nie wystąpiło naruszenie art. 242 ustawy o finansach publicznych.

3. Wynik finansowy.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. spośród 258 jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego 123, tj. 47,67% wykazało deficyt. Jest to o 35 jednostek więcej niż w 2013 roku (88 jst) i o 16 więcej niż w 2012 roku (107 jst). Podobnie jak w 2014 roku liczba jednostek, które osiągnęły nadwyżkę była wyższa niż liczba jst, które na koniec roku wykazały deficyt.

Kształtowanie się wyniku finansowego na poszczególnych stopniach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia się następująco:

Deficyt wystąpił w 123 jst w łącznej kwocie **329.652 tys. zł,**

z tego:

- w województwie samorządowym w kwocie 82 620 tys. zł,
- w 14 powiatach ziemskich w łącznej kwocie 21 871 tys. zł,
- w 2 miastach na prawach powiatu w łącznej kwocie 26 536 tys. zł,
- w 10 gminach miejskich w łącznej kwocie 33 094 tys. zł,
- w 52 gminach wiejskich w łącznej kwocie 61 580 tys. zł,
- w 44 gminach miejsko-wiejskich w łącznej kwocie 103 951 tys. zł.

Najwyższy deficyt zrealizowały:

- Województwo Wielkopolskie 82 620 tys. zł,
- Miasto Konin 13 377 tys. zł,
- Miasto Kalisz 13 159 tys. zł,
- Miasto i Gmina Krotoszyn 12 895 tys. zł,
- Miasto i Gmina Wieleń 11 134 tys. zł,

Nadwyżkę w omawianym okresie osiągnęło 135 jst w łącznej kwocie **469 550 tys. zł,**

z tego:

- 17 powiatów ziemskich w łącznej kwocie 45 631 tys. zł,
- 2 miasta na prawach powiatu w łącznej kwocie 261 674 tys. zł,
- 5 gminach miejskich w łącznej kwocie 11 261 tys. zł,
- 64 gmin wiejskich w łącznej kwocie 65 867 tys. zł,
- 47 gmin miejsko-wiejskich w łącznej kwocie 85 117 tys. zł.

Najwyższą nadwyżkę osiągnęły:

- Miasto Poznań 253 247 tys. zł,

- Miasto i Gmina Września 14 197 tys. zł,
- Powiat Poznański 10 146 tys. zł,
- Gmina Tarnowo Podgórne 9 661 tys. zł,
- Miasto Leszno 8 427 tys. zł.

Łączny wynik finansowy jednostek samorządu terytorialnego w 2014 roku był dodatni i wyniósł 139 898 tys. zł (przy planowanym deficycie w kwocie 755 403 tys. zł). Na koniec 2013 roku wystąpił deficyt w kwocie 62 374 tys. zł, a na koniec 2012 roku – 126 679 tys. zł. Na łączny wynik złożyła się nadwyżka w kwocie 469 550 tys. zł osiągnięta przez 135 jst (w 2013 – 170 jst, w 2012 – 151 jst) oraz deficyt w wysokości 329 652 tys. zł zrealizowany przez 123 jst (w 2013 – 88 jst, w 2012 – 107 jst).

Na łączny wynik finansowy jednostek samorządu terytorialnego za 2014 rok i osiągnięcie nadwyżki decydujący wpływ miało wykonanie budżetu przez Miasto Poznań, które wydatki wykonało na poziomie 91,46% planu (plan 2 819 380 tys. zł, wykonanie 2 578 686 tys. zł). Niskie wykonanie wydatków, zwłaszcza majątkowych, spowodowało, iż zamiast planowanego deficytu w kwocie 25 806 tys. zł, Miasto Poznań uzyskało nadwyżkę w wysokości 253 247 tys. zł.

Powyższe oznacza, że łączny wynik finansowy jednostek samorządu terytorialnego za 2014 rok z pominięciem Miasta Poznania stanowi – tak jak w latach poprzednich – deficyt w kwocie 113 349 tys. zł, tj. wyższy niż w 2013 roku a niższy niż w 2012 roku. W 2014 roku zwiększyła się również liczba jst, które zamknęły rok deficytem.

Liczba jednostek w latach 2012-2014, które osiągnęły dodatni lub ujemny wynik finansowy

Jednostki samorządu terytorialnego	Wynik finansowy					
	dodatni			ujemny		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Województwo samorządowe	0	0	0	1	1	1
Powiaty	21	24	17	10	7	14
Miasta na prawach powiatu	2	2	2	2	2	2
Gminy	128	144	116	94	78	106
Ogółem	151	170	135	107	88	123

4. Zadłużenie na koniec 2014 roku.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych (obowiązującym od 1 stycznia 2014 roku) organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- 1) spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90,
- 2) wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90 wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90,
- 3) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu, obliczoną według wzoru:

$$\left(\frac{R + O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}}\right)$$

Na podstawie wykonania dochodów bieżących, dochodów ze sprzedaży majątku, wydatków bieżących i dochodów ogółem uzyskanych w latach 2012-2014 obliczono maksymalny dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań na 2015 rok.

Na łączną kwotę zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2014 roku w wysokości **5 650 483 tys. zł** składały się niżej wymienione tytuły dłużne:

– papiery wartościowe w kwocie	24 800 tys. zł,
– kredyty i pożyczki w kwocie	5 623 814 tys. zł,
– zobowiązania wymagalne w kwocie	1 868 tys. zł.

w tym najwyższe:

- Gmina Ostrów Wielkopolski 417 tys. zł,
- Miasto i Gmina Wieleń 334 tys. zł,

• Powiat Średzki	320 tys. zł,
• Miasto i Gmina Kłodawa	288 tys. zł,
• Gmina Kwilcz	116 tys. zł,
• Miasto i Gmina Poniec	110 tys. zł,
• Miasto i Gmina Jastrowie	100 tys. zł.

W porównaniu z danymi planistycznymi wg stanu na koniec III kwartału 2014 r. indywidualny dopuszczalny wskaźnik w przypadku **235** jednostek samorządu terytorialnego uległ zwiększeniu, a w przypadku **23** – zmniejszył się.

Zwiększenie jednorocznego wskaźnika za 2014 rok wyniosło od 0,06 pkt proc. do 14,14 pkt proc., w tym w:

- Mieście i Gminie Kleczew o 14,14 pkt proc. (z 6,04% do 20,18%)
- Mieście i Gminie Września o 13,50 pkt proc. (z 3,70% do 17,20%)
- Gminie Opatówek o 12,44 pkt proc. (z 7,25% do 19,69%)
- Gminie Żelazków o 11,97 pkt proc. (z 3,95% do 15,92%)
- Gminie Przykona o 10,96 pkt proc. (z 16,26% do 27,22%)

Zmniejszenie jednorocznego wskaźnika za 2014 rok wyniosło od 0,01 pkt proc. do 7,07 pkt proc., w tym w:

- Gminie Wijewo o 7,07 pkt proc. (z 15,57% do 8,50%)
- Mieście i Gminie Odolanów o 4,58 pkt proc. (z 9,06% do 4,48%)
- Mieście i Gminie Łobzenica o 3,41 pkt proc. (z 12,68% do 9,27%)
- Gminie Kazimierz Biskupi o 2,79 pkt proc. (z 16,24% do 13,45%)
- Gminie Tarnówka o 2,67 pkt proc. (z 6,51% do 3,84%)
- Mieście i Gminie Kobylin o 2,55 pkt proc. (z 6,63% do 4,08%)

Zmniejszenie jednorocznego wskaźnika za 2014 rok skutkuje obniżeniem dopuszczalnych wskaźników na lata 2015-2017.

Z przedłożonych przez jst do dnia 28 kwietnia 2015 r. wieloletnich prognoz finansowych na 2015 rok i lata następne wynika, że **według planu na koniec III kwartału 2014 r. w 2015 roku** wskaźnik spłaty zobowiązań nie został spełniony w jednej jednostce samorządu terytorialnego – Gminie Krzymów (o 1,30 pkt proc.). Natomiast **wg wykonania za 2014 rok** wykazanego w sprawozdaniach za rok 2014 dopuszczalny

wskaźnik spłaty zobowiązań zostałby spełniony we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego.

Wskaźnik spłaty (lewa strona wzoru z art. 243 ufp) w 2015 roku kształtuje się na poziomie:

- w Województwie Wielkopolskim 6,38%
- w powiatach od 0,00% w Powiecie Leszczyńskim do 6,99% w Powiecie Kościańskim
- w miastach na prawach powiatu od 4,28% w Lesznie do 8,36% w Kaliszu
- w gminach od 0,03% w Gminie Nowe Miasto nad Wartą do 12,84% w Mieście i Gminie Kórnik

Dopuszczalny wskaźnik w 2015 r. z uwzględnieniem planu za III kwartał 2014 r. kształtuje się na poziomie:

- w Województwie Wielkopolskim 12,71%
- w powiatach od 1,72% w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim do 14,72% w Powiecie Leszczyńskim
- w miastach na prawach powiatu od 5,87% w Koninie do 11,95% w Kaliszu
- w gminach od 2,79% w Gminie Wapno do 27,66% w Gminie Komorniki

Dopuszczalny wskaźnik w 2015 r. z uwzględnieniem wykonania za 2014 r. kształtuje się na poziomie:

- w Województwie Wielkopolskim 14,38%
- w powiatach od 1,72% w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim do 14,72% w Powiecie Leszczyńskim
- w miastach na prawach powiatu od 5,85% w Koninie do 13,06% w Kaliszu
- w gminach od 2,79% w Gminie Wapno do 28,54% w Gminie Komorniki

Z przedłożonych WPF na rok 2015 i lata następne wynika, że **relacja według planu na koniec III kwartału 2014 r. nie zostanie spełniona:**

1. W 2016 roku – w 9 jst:

- Gmina Krzymów – o 1,20 pkt proc.
- Gmina Powidz – o 0,97 pkt proc.
- Powiat Krotoszyński – o 0,54 pkt proc.

- Miasto i Gmina Wyrzysk – o 0,40 pkt proc.
- Gmina Kamieniec – o 0,33 pkt proc.
- Gmina Lubasz – o 0,16 pkt proc.
- Gmina Lipka – o 0,09 pkt proc.
- Powiat Kępiński – o 0,06 pkt proc.
- Powiat Wągrowiecki – o 0,01 pkt proc. (w związku z zaliczaniem w systemie BeSTi@ § 602 do wydatków bieżących)

2. W 2017 roku – w 7 jst:

- Gmina Krzymów – o 1,05 pkt proc.
- Miasto Luboń – o 0,85 pkt proc.
- Gmina Kamieniec – o 0,21 pkt proc.
- Powiat Gostyński – o 0,13 pkt proc.
- Gmina Wierzbiniek – o 0,13 pkt proc.
- Powiat Krotoszyński – o 0,04 pkt proc.
- Miasto i Gmina Szamocin – o 0,02 pkt proc.

W przypadku uwzględnienia wykonania za 2014 rok niespełnienie relacji z art. 243 ufp wystąpi:

1. w 2016 roku – w 1 jst:

- Gmina Tarnówka – o 0,37 pkt proc.

2. w 2017 roku – w 2 jst:

- Gmina Osiek Mały – o 1,84 pkt proc.
- Gmina Kołaczkowo – o 0,98 pkt proc.

** Do obliczeń przyjęto dane ze sprawozdań wg stanu bazy na dzień 20 marca 2015 roku oraz dane z uchwał w sprawie WPF przesłanych do dnia 28 kwietnia 2015 r.*

III. ABSOLUTORIUM DLA ZARZĄDU JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. **Absolutorium** to stwierdzenie przez organ stanowiący jst, że organ wykonawczy prawidłowo prowadził działalność finansową. Udzielenie absolutorium jest jednoznaczne z uznaniem działalności prowadzonej w określonym zakresie za prawidłową, ale nie zwalnia od odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, odpowiedzialności karnej. Jest instytucją służącą sprawowaniu przez organ stanowiący jst kontroli nad wykonaniem budżetu przez organ wykonawczy. Absolutorium jest podsumowaniem wykonania budżetu; stanowi element zamykający gospodarkę finansową gminy.

Przedmiotem absolutorium jest jedynie wykonanie budżetu za rok poprzedni. Nie odnosi się do całokształtu działalności organu wykonawczego, nie może być efektem niezadowolenia z całokształtu działalności organu wykonawczego.

Podstawa prawna instytucji absolutorium:

- art. 18 ust. 2 pkt 4 i art. 18a ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym,
- art. 13 ust. 2, art. 16 ust. 3, art. 30 ustawy o samorządzie powiatowym,
- art. 19 ust. 3, art. 30 ust. 3, art. 34 ustawy o samorządzie wojewódzkim,
- art. 270 i 271 ustawy o finansach publicznych,
- art. 13 pkt 5 i 8, art. 19 ust. 3, art. 21 ust. 2 i 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Terminarz czynności w procedurze absolutoryjnej:

- wniosek komisji rewizyjnej w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium **15 czerwca**
- opinia RIO o wniosku komisji rewizyjnej **14 dni od dnia doręczenia**
- zatwierdzenie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu **30 czerwca**
- sesja absolutoryjna - podjęcie uchwały w sprawie absolutorium **30 czerwca**

2. **Komisja rewizyjna.**

W stosunku do innych komisji rady, komisja rewizyjna zajmuje pozycję szczególną z uwagi na:

- obligatoryjnie powołanie,

- skład osobowy – wyłącznie odpowiedni radni (art. 18a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, art. 16 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 30 ust. 2 ustawy o samorządzie wojewódzkim),
- ustawowo określone zadania komisji w procedurze absolutoryjnej.

Ustawowe zadania komisji rewizyjnej w procedurze absolutoryjnej:

- rozpatrzenie sprawozdania finansowego,
- rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu wraz z opinią RIO o tym sprawozdaniu,
- rozpatrzenie informacji o stanie mienia komunalnego,
- rozpatrzenie opinii biegłego rewidenta o rocznym sprawozdaniu finansowym,
- przedstawienie organowi stanowiącemu jst, w terminie do 15 czerwca roku następującego po roku budżetowym, wniosku w sprawie absolutorium dla zarządu.

Komisja kontrolując i opiniując wykonanie budżetu winna także zapoznać się z:

- uchwałą budżetową oraz uchwałami i zarządzeniami zmieniającymi budżet,
- informacją o wykonaniu budżetu za I półrocze,
- protokołami kontroli z wykonania budżetu sporządzonymi przez komisję rewizyjną i inne komisje,
- informacjami o stopniu realizacji zaleceń pokontrolnych,
- wynikami kontroli zewnętrznych,
- sprawozdaniami budżetowymi,
- dokumentacją księgową.

Podmiotowy zakres kontroli komisji rewizyjnej:

- samorządowe jednostki budżetowe,
- samorządowe zakłady budżetowe – w zakresie udzielonych dotacji,
- samorządowe instytucje kultury – w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji: GOK oraz Biblioteki, które posiadają osobowość prawną i samodzielność ekonomiczną, z budżetu otrzymują dotacje podmiotowe, dotacje celowe,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których jst jest organem założycielskim – w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji,
- spółki prawa handlowego – kontrola pośrednia (przeglądanie dokumentów – informacje z KRS, rachunek zysków i strat, sprawozdanie finansowe spółki, informacje udzielone przez wójta gminy).

Zakres przedmiotowy kontroli w procesie absolutoryjnym.

W procesie absolutoryjnym kontrola obejmuje tylko wykonanie budżetu. Wykonanie budżetu to realizacja dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów przez organ wykonawczy.

Kryteria kontrolne Komisji Rewizyjnej:

- legalność – polega na sprawdzeniu czy realizowane zadania są zgodne z przepisami prawa i uchwałami rady,
- gospodarność – ocena czy zadania są realizowane oszczędnie, wydajnie, efektywnie,
- rzetelność – czy wszystkie operacje gospodarcze są należycie udokumentowane np. w formie rachunków czy faktur, czy dokumenty znajdują odpowiednie udokumentowanie w posiadanych składnikach majątkowych, czy dokumenty są podstawą zapisów w księgach rachunkowych; rzetelność to również uczciwość, sumienność, solidność, wiarygodność; rzetelność to również zgodność dokumentacji ze stanem faktycznym,
- celowość – polega na badaniu czy działania kontrolowanej jednostki organizacyjnej są zgodne z przyjętymi celami zapisanymi np. w statucie, w uchwałach, planach pracy,
- zgodność dokumentacji ze stanem faktycznym.

Proces kontroli powinien przebiegać w taki sposób, aby uzyskać odpowiedzi na pytania:

- jak wygląda realizacja planowanych dochodów i wydatków oraz innych postanowień zawartych w uchwale budżetowej,
- jakie są przyczyny rozbieżności pomiędzy stanem założonym a rzeczywistym,
- czy odpowiedzialnością za ewentualne rozbieżności, stwierdzone nieprawidłowości można obciążyć organ wykonawczy jst.

Komisja powinna:

- zbadać czy w toku wykonywania budżetu nie naruszono obowiązującego prawa (ocena prawna)
- dokonać oceny efektywności działań wójta związanych z wykonaniem budżetu (ocena ekonomiczna),

- zbadać wykonanie uchwał podjętych przez radę, a mających związek z wykonaniem budżetu
- sama ocenić stopień wykonania budżetu,
- sukcesywnie w trakcie wykonywania budżetu, prowadzić ustalenia sprawdzające rzeczywiste wykonanie budżetu.

Opiniowanie wykonania budżetu przez Komisję Rewizyjną obejmuje ocenę:

- zrealizowania planu dochodów,
- wykonania wydatków,
- stopnia realizacji zadań inwestycyjnych,
- zmian dokonanych w budżecie przez organ wykonawczy,
- przestrzegania dyscypliny finansów publicznych,
- wykonania uchwał dotyczących zaciągania pożyczek, kredytów, zobowiązań inwestycyjno-remontowych przekraczających limity budżetowe,
- przestrzegania przepisów o zamówieniach publicznych.

Opinia winna zawierać elementy ocenne. Z opinii powinno wynikać jakie zagadnienia komisja poddała kontroli, jakie były ustalenia wynikające z kontroli, czy stwierdzono nieprawidłowości, a jeżeli tak to jakie, konkretne sformułowania, zarzuty poparte dowodami, jakie były przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości.

W ramach kontroli dochodów należy sprawdzić czy:

- ustalono i pobrano należności jst ze wszystkich tytułów,
- ustalono należności w wysokości wynikającej z prawidłowego wyliczenia,
- pobrano należności w wysokości wynikającej z prawidłowego wyliczenia,
- dochodzono należności w przypadku zwłoki w ich wpłacie,
- naliczono odsetki od nieterminowych wpłat,
- odprowadzono dochody na zasadach i w terminach wynikających z przepisów,
- przeznaczano dochody uzyskane przez jednostkę budżetową na wydatki ponoszone w tej jednostce,
- umarzano należności zgodnie z przepisami prawa,
- dopuszczono do przedawnienia należności.

W ramach kontroli wydatków należy sprawdzić czy:

- wydatki dokonywane były w granicach określonych uchwałą budżetową, planem finansowym, na podstawie przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
- czy środki z rezerw były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem,
- czy składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne itd. były opłacane w terminie,
- czy zobowiązania zaciągano w granicach udzielonego upoważnienia,
- czy ponoszono wydatki z tytułu odsetek,
- czy przy udzielaniu zamówień publicznych zachowano wymogi przewidziane przepisami ustawy o zamówieniach publicznych.

Dostęp do informacji (art. 34 ust. 1 pkt 6 ufp).

Zapewnienie radnym dostępu do:

- dowodów księgowych i dokumentów inwentaryzacyjnych – z zachowaniem przepisów o rachunkowości oraz o ochronie danych osobowych,
- informacji o wynikach kontroli finansowej, będących w dyspozycji jst,
- sprawozdania z wykonania z audytu za rok poprzedni.

Ograniczenie dostępu do informacji:

- ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228)
- ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782, z późn. zm.) - art. 5 ust 1
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.) - art. 293
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.) - art. 23-24.
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.) - art. 73
- wyłączenia jawności ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa w umowach zawieranych przez JSFP lub inne podmioty art. 35 ufp – art. 8 pzp, w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,

- wyłączenie jawności ze względu na ochronę dóbr osobistych osób korzystających z pomocy społecznej art. 100 ustawy o pomocy społecznej - **wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 lutego 2008 r. (I/SK 297/2007):**

„Ujawnienie nazwiska osoby korzystającej ze wsparcia daje podstawę do interwencji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Pomoc społeczna może mieć różne formy, ale w odniesieniu do wszystkich obowiązuje zasada, że nie należy podawać do wiadomości publicznej nazwisk osób korzystających ze świadczeń. Art. 100 ustawy o pomocy społecznej uznaje za naczelną wartość dobro korzystających ze świadczeń i obronę ich dóbr osobistych”

3. Wniosek komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium.

Elementy formalne wniosku:

- 1) podstawa prawna,
- 2) data,
- 3) sentencja – jednoznaczne sformułowanie wniosku:
 - „*komisja wnioskuje o udzielenie absolutorium*” bądź
 - „*komisja wnioskuje o nieudzielenie absolutorium*”,
- 4) uzasadnienie (jawność),
- 5) podpisy członków komisji.

Wniosek winien zawierać opisową ocenę wykonania budżetu, która może być zawarta w uzasadnieniu do wniosku (uchwały) lub zamieszona w załączniku do wniosku.

Uzasadnienie wniosku - przesłanki sformułowania wniosku:

- jak oceniono wykonanie budżetu, informację o stanie mienia komunalnego,
- co skontrolowano,
- jakie są ustalenia kontroli,
- czy wyjaśniono powody powstałych rozbieżności,
- jakie były przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości,
- czy za ich powstanie odpowiada organ wykonawczy.

Warunki prawidłowego wniosku:

- związek między sentencją a uzasadnieniem,
- opiniowanie wykonania budżetu a uzasadnienie (elementy ocenne).

Załączniki do wniosku:

- protokół z posiedzenia komisji (w tym wynik głosowania), protokoły z czynności kontrolnych,
- uchwała o powołaniu Komisji Rewizyjnej (skład).

Głosowanie nad wnioskiem.

Wniosek Komisji Rewizyjnej zapada zwykłą większością głosów. Zwykła większość to głosowanie takie, w którym głosy „za” przewyższają głosy przeciwne, w głosowaniu tym nie liczą się głosy wstrzymujące. Głosowanie nad wnioskiem jest jawne - wynika to z jawności finansów publicznych, wynikającej z ustawy o finansach publicznych. Ustawodawca zastrzegł sobie przypadki głosowania tajnego, wśród nich nie ma głosowania w sprawie absolutorium.

Komisja rewizyjna obraduje aż do chwili wypracowania stanowiska.**Przekazanie wniosku.**

Komisja przekazuje wniosek przewodniczącemu organu stanowiącego jst. Przewodniczący przesyła wniosek Regionalnej Izbie Obrachunkowej celem zaopiniowania.

Wskazaniem byłoby, aby w piśmie przewodnim przewodniczący rady poinformował o terminie sesji absolutorijnej, bowiem Skład Orzekający RIO ma 14 dni na wydanie opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej.

4. Opinia RIO o wniosku Komisji Rewizyjnej.

Opinia obejmuje przede wszystkim powiązania treści wniosku komisji rewizyjnej z dokonanyimi przez nią ustaleniami oraz ustaleniami Składu Orzekającego na podstawie zgromadzonych dokumentów. Opinia nie ma charakteru wiążącego dla rady gminy.

Składy Orzekające RIO wydają opinie, że:

- wniosek jest należycie uzasadniony,
- nienależycie uzasadniony,
- nieuzasadniony.

Odwołanie od uchwały składu orzekającego w sprawie opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej.

Odwołanie wnosi organ stanowiący jst w drodze uchwały w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały. Kolegium Izby rozpatruje odwołanie w ciągu 14 dni od jego wniesienia. Uchwała Kolegium:

1. uwzględni odwołanie w całości (części), bądź
2. oddała odwołanie.

5. Procedura podjęcia uchwały w sprawie absolutorium.

Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań.

Organ stanowiący jst rozpatruje i zatwierdza:

- sprawozdanie finansowe jst
- wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu

w terminie do 30 czerwca następującego po roku budżetowym.

Rozpatrzenie sprawozdań:

- 1) debata nad sprawozdaniem z wykonania budżetu,
- 2) debata nad sprawozdaniem finansowym,
- 3) musi się odbyć na otwartym posiedzeniu rady,
- 4) sprawozdanie z wykonania budżetu musi zostać podane do publicznej wiadomości.

Organ stanowiący podejmując uchwałę w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego jst wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu musi wziąć pod uwagę:

- stanowisko komisji rewizyjnej w tym względzie,
- stanowiska wszystkich branżowych komisji oceniających wykonanie budżetu w określonych obszarach ich zainteresowań,
- opinie składu orzekającego regionalnej izby obrachunkowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu.

Sesja absolutoryjna.

- debata nad sprawozdaniem jest jawna,
- musi się odbyć na otwartym posiedzeniu rady,
- instytucja absolutorium jest wyłącznie wyrazem poprawności wykonania budżetu przez organ wykonawczy.

Czynności związane z prowadzeniem obrad.

- 1) otwarcie sesji,
- 2) stwierdzenie jej prawomocności,
- 3) przewodniczenie obradom, czuwanie nad sprawnym przebiegiem obrad.

Przewodniczący:

- otwiera zamyka dyskusję nad każdym punktem porządku obrad,
- udziela głosu, wg kolejności zgłoszeń,
- ogłasza przerwy w obradach, przerwy w sesji,
- zarządza i przeprowadza głosowania,
- zamyka sesję,

- 4) podpisywanie uchwał, protokołu obrad (po przyjęciu przez radę).

Ocena wykonania budżetu - wybrane orzecznictwo:

- **wyrok WSA w Gdańsku z dnia 25 października 2010 r. (I SA/Gd 782/10):**

„Weryfikację wyjaśnień Prezydenta, w razie zaistniałych wątpliwości należało przeprowadzić w procesie absolutoryjnym. Taka jest bowiem rola Rady Miejskiej i jej organu - Komisji Rewizyjnej.

Rada Miejska, a wcześniej Komisja Rewizyjna miały możliwość wyjaśnienia wszelkich kwestii, w tym dotyczących prowadzenia poszczególnych inwestycji, co do których uważałyby, że złożone wyjaśnienia są niewystarczające, budzą wątpliwość, czy też nie są prawdziwe. Przebieg postępowania absolutoryjnego nie wskazuje, aby podjęto próbę wyjaśnienia okoliczności niepełnego wykonania planowanych wydatków.

Postępowanie to nie wskazuje również, aby wyjaśnienia Prezydenta były podważane. Wszak Komisja Rewizyjna, jak również radni podczas debaty absolutoryjnej nie odnieśli się do tych wyjaśnień.”

- **wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 6 października 2010 r. (I SA/Bd 761/10):**

„(...) jeśli organ, do którego kompetencji należy udzielenie bądź nieudzielenie absolutorium zarządowi, nie wykaże i nie uzasadni, iż - w związku z niewykonaniem zadań istotnych dla społeczności gminy nakreślonych w uchwale budżetowej - doszło do kwotowego naruszenia granic wydatków, i to z winy organu wykonawczego, nie może podjąć działań skutkujących nieudzieleniem absolutorium”.

(zob. też wyrok WSA w Krakowie z dnia 19 grudnia 2014 r., I SA/Kr 1690/14).

– **wyrok WSA w Kielcach z dnia 30 października 2013 r. (I SA/Ke 554/13):**

„Ustalone w budżecie kwoty dochodów są wielkościami minimalnymi, mającymi wystarczyć dla osiągnięcia planowanej równowagi budżetowej. Organ wykonawczy powinien dążyć do osiągnięcia planowanej wielkości dochodów, lecz osiągnąwszy ten pułap, może go przekroczyć bez zgody rady gminy. Przekroczenie planowanej wielkości dochodów budżetowych nie wymaga żadnych zmian proceduralnych budżetu, ani szczególnych upoważnień (...)

Planowane przez radę gminy kwoty wydatków budżetowych są wielkościami maksymalnymi (górnymi granicami) nakładów na poszczególne cele i mają inne znaczenie prawne niż dochody budżetowe. Kwoty wydatków są wiążące dla wójta jako wykonawcy budżetu, w zakresie, w jakim wyznaczają granice jego legalnego zachowania przez zakaz wydatkowania kwot wyższych od ustalonych w budżecie, chyba że zostanie uruchomiona specjalna procedura dokonania tych zmian (...)

Granice wydatków wyznaczone w uchwale budżetowej wskazują zadania uznane za istotne dla społeczności lokalnej, z tym, że nie mogą być traktowane jako cel sam w sobie. Dokonując oceny wykonania budżetu, rada powinna to czynić w sposób kompleksowy, odnosząc się do budżetu jako całości. Nie może natomiast przy ocenie wykonania budżetu koncentrować się jedynie na wybranych jego elementach (...)”

Ograniczenie wypowiedzi - wyrok NSA z dnia 17 lutego 1995 r. (SA/Wr 49/95)

„Ograniczenie wypowiedzi nie może wyłączać w ogóle możliwości zajęcia przez radnego stanowiska w sprawie będącej przedmiotem obrad”.

Kworum.

Liczba podpisów złożonych wcześniej na liście obecności nie ma znaczenia dla ważności podjętej uchwały (wyrok NSA we Wrocławiu z 18 września 1990 r., SA/Wr 849/90).

Przewodniczący w przypadkach budzących wątpliwości winien sprawdzić wymóg zachowania kworum bezpośrednio przed głosowaniem.

Udział radnych w głosowaniu.

W sytuacji, gdy radny obecny na sesji oświadczył, iż nie bierze udziału w głosowaniu należy wliczyć go do kworum i pominąć ich przy ustalaniu wyników głosowania.

Radnego nie można ukarać za brak udziału w głosowaniu.

Głosowanie w sprawie absolutorium.

Zasady głosowania:

- głosowanie jawne,
- podjęcie uchwały bezwzględną większością ustawowego składu rady,
- jednokrotne głosowanie

Przedmiot głosowania – wybrane orzecznictwo:

– **wyrok NSA z dnia 2 lipca 2008 r. (GSK 225/08):**

1. Rada Gminy nie jest związana treścią wniosku Komisji Rewizyjnej.
2. Od chwili wpłynięcia wniosku do rady gminy, to ona podejmuje rozstrzygnięcie, w jaki sposób wniosek ten zostanie załatwiony, a więc czy zgodnie, czy też niezgodnie z wnioskiem komisji rewizyjnej.

– **wyrok WSA w Poznaniu z dnia 17 lutego 2011 r. (I SA/Po 921/10):**

„Poddana pod głosowanie uchwała powinna mieć treści pozytywnej, tj. brzmienie: "w sprawie udzielenia absolutorium". Tylko bowiem poddanie pod głosowanie takiej uchwały zawsze doprowadzi do definitywnego rozstrzygnięcia kwestii absolutorium. Oddanie bezwzględnej większości głosów "za" uchwałą "w sprawie udzielenia absolutorium" prowadzi do jego udzielenia. Nieuzyskanie tej większości należy rozumieć jako nieudzielenie absolutorium. W sytuacji poddania pod głosowanie uchwały "w sprawie nieudzielenia absolutorium" nieuzyskanie przez nią bezwzględnej większości głosów w przypadku np. "wstrzymania się" od głosu wszystkich radnych nie można zakwalifikować jako udzielenia absolutorium. Brak rozstrzygnięcia w przedmiocie absolutorium, a tym samym koniec procedury absolutorijnej, gdy w wyniku głosowania uchwały "o nieudzieleniu absolutorium" nie uzyskano bezwzględnej większości głosów mógłby pociągnąć niekorzystne następstwa dla wspólnoty samorządowej - mieszkańców gminy”.

Odrzucenie uchwały o udzieleniu absolutorium a nieudzielenie absolutorium – wybrane orzecznictwo:

– **wyrok WSA w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2012 r. (I SA/Gd 984/12):**

1. Istotnego znaczenia nabiera przepis art. 13 ust. 2 usp, który odnosi się do uchwały o udzieleniu absolutorium i stanowi, że jeżeli uchwała taka została w głosowaniu odrzucona, to jest to równoznaczne z przyjęciem uchwały o nieudzieleniu absolutorium.

2. *Prowadząc wykładnię językową dyspozycji art. 13 ust. 2 usp dochodzi się do wniosku, że celem tego przepisu jest jednorazowe rozstrzygnięcie kwestii absolutorium, ale w zakresie sytuacji objętej wolą ustawodawcy.*
3. *Nieuprawnione jest twierdzenie, że głosuje się "w sprawie absolutorium", a treść uchwały powstaje dopiero w wyniku głosowania; treść uchwał powinna być sformułowana jeszcze przed samym aktem głosowania, radni muszą bowiem wiedzieć jakiej treści uchwałę głosują.*

– **wyrok WSA w Warszawie z dnia 12 listopada 2007 r. (V SA/Wa 2258/07):**

1. *Odrzucenie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium następuje w sytuacji, kiedy w głosowaniu nie było bezwzględnej liczby głosów opowiadających się za udzieleniem absolutorium. Oznacza to, iż sama istota odrzucenia uchwały wyklucza wymóg bezwzględnej liczby głosów, bo w przeciwnym przypadku istnienie instytucji odrzucenia uchwały byłoby bezcelowe.*
2. *Poddanie pod głosowanie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium zawsze prowadzi do definitywnego rozstrzygnięcia głosowania. Jeżeli nie ma bezwzględnej liczby głosów za lub przeciw, przyjmuje się, iż doszło do odrzucenia uchwały o udzieleniu absolutorium, co jest równoznaczne z nieudzieleniem absolutorium.*

Wynik głosowania: udzielenie/nieudzielenie absolutorium - wyrok WSA w Poznaniu z dnia 6 lutego 2014 r. (I SA/Po 942/13).

„Oddanie bezwzględnej większości głosów „za uchwałą” w sprawie udzielenia absolutorium prowadzi do jego udzielenia. Nieuzyskanie tej większości należy rozumieć jako nieudzielenie absolutorium.”.

Wójt nie posiada legitymacji do złożenia skargi na uchwałę w sprawie nieudzielenia absolutorium - wyrok NSA z dnia 20 listopada 2009 r. (sygn. II GSK 206/09).

„Wójt Gminy (...) nie miał interesu prawnego koniecznego do skutecznego zaskarżenia uchwały rady gminy w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium w trybie art. 101 ustawy o samorządzie gminnym (...)

nie można uznać, że podjęcie przez radę gminy uchwały o nieudzieleniu absolutorium wójtowi wpływa w sposób bezpośredni na sferę prawną osoby pełniącej funkcję wójta (...)

omawiana uchwała nie doprowadza w sposób bezpośredni (ani nawet pośredni) do zmiany zakresu praw lub obowiązków osoby pełniącej funkcję wójta”.

Podpis pod uchwałą.

Mimo braku wyraźnego zapisu w ustawach samorządowych i statutach, podpis przewodniczącego pod uchwałą powinien widnieć.

Podstawą do ogłoszenia aktów normatywnych i innych aktów prawnych jest ich oryginał podpisany przez upoważniony do wydania tego aktu organ.

Podpisanie uchwały przez przewodniczącego jest poświadczeniem, że uchwała została podjęta zgodnie z obowiązującą procedurą.

Dokumentowanie przebiegu obrad sesji.

1. Protokół winien zawierać:

- datę i miejsce,
- kto prowadzi posiedzenie,
- liczbę radnych,
- przyjęcie protokołu z ostatniej sesji wraz z zgłoszonymi poprawkami,
- zgłoszenia do zmiany porządku obrad i wynik głosowania,
- przy opisie poszczególnych punktów porządku musi wynikać:
 - kto, co, kiedy i gdzie wypowiedział,
 - jaki wniosek poddano pod głosowanie,
 - jaki był wynik głosowania – ile było za, przeciw i wstrzymujących się,
 - kto protokółował.

2. Do protokołu załącza się:

- wystąpienia i interpelacje złożone na sesji,
- listę zaproszonych gości,
- listę obecności radnych,
- listę nieobecnych radnych oraz ich usprawiedliwienia,
- listę radnych, którzy opuścili obrady przed zakończeniem sesji lub przybyli w trakcie obrad,
- dokumentację z głosowania jawnego imiennego,
- oświadczenia i inne dokumenty złożone na ręce przewodniczącego w trakcie sesji.

Udostępnienie protokołu z sesji.

Fakt nieprzyjęcia przez radę protokołu z powodu niezapoznania się z nim przez radnych nie może skutkować uznaniem jego nieważności lub też uznaniem, że jest on jedynie projektem protokołu.

Odpowiedzialność Przewodniczącego za treść uchwały.

Odpowiedzialność karna – przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, np. fałszowanie dokumentu czy poświadczenie nieprawdy:

- art. 270 kk:

„§ 1. Kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument lub takiego dokumentu jako autentycznego używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wypełnia blankiet, opatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wolą podpisanego i na jego szkodę albo takiego dokumentu używa.”.

- art. 271 kk:

„§ 1 Funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadcza w nim nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”.

IV. INFORMACJA O ZMIANACH WYBRANYCH PRZEPISÓW PRAWA

- **Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej⁷ (Dz. U. z 2014 r. poz. 1877).**

Zgodnie z art. 32 ww. ustawy w roku 2015 na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży jednostka samorządu terytorialnego przeznacza środki w wysokości nie mniejszej niż wynikająca z podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Sposób podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2015 określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1977). Subwencja jest wyliczana na podstawie obliczonej przez poszczególne samorzady przeliczeniowej liczby uczniów ogółem. Składnikiem sumy tworzącej ten wskaźnik jest uzupełniająca liczba uczniów w bazowym roku szkolnym. Jej wartość kalkulowana jest jako suma iloczynów wag przez liczby uczniów należących do określonych kategorii. Rozporządzenie ustala w ust. 2 pkt 4 Załącznika „Algorytm podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2015” obowiązujące wagi w przypadku uczniów wymagających specjalnej organizacji nauki. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1952) określa, że środki przeznaczone na ten cel muszą być sklasyfikowane w dodanych rozdziałach:

„80149 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego”

„80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych”.

⁷ Komunikat Nr WA-0173/I/2/2015 Prezesa RIO w sprawie zamieszczony został na stronach internetowych tut. Izby oraz przesłany wszystkim jst za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Jednostki samorządu terytorialnego były zobowiązane dostosować uchwały budżetowe w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia tj. do dnia 31 marca 2015 r. (§ 2 rozporządzenia z dnia 16 grudnia 2014 r.).

- **Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁸ (Dz. U. z 2014 r. poz. 1952).**

Rozporządzenie obowiązuje od 1 stycznia 2015 r. z wyjątkami o których mowa w §§ 2-4.

Obowiązek dostosowania uchwał budżetowych w terminie do dnia 31 marca 2015 r., poza dodaniem rozdziałów 80149 i 80150, dotyczył także dodania objaśnień do rozdziału 90002 Gospodarka odpadami w brzmieniu:

„W rozdziale tym ujmuje się m.in. dochody gmin z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i wydatki gmin związane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, o których mowa w art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.).”

Natomiast z dniem 1 stycznia 2015 r. wprowadzono szereg zmian, dotyczących m.in.:

- **uchylenia** paragrafów wydatków 435 *Zakup usług dostępu do sieci Internet* i 437 *Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej* oraz **nadania** paragrafowi 436 **brzmienia:**

„436 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych Paragraf ten obejmuje zakup usług telekomunikacyjnych, w tym usług dostępu do sieci Internet.”

- **dodania** paragrafów dochodów i wydatków:

„205 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”

„625 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b

⁸ Komunikat Nr WA-0173/I/1/2015 Prezesa RIO dotyczący zmian w rozporządzeniu zamieszczony został na stronach internetowych [tut.](#) Izby oraz przesłany wszystkim jst za pośrednictwem poczty elektronicznej.

ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”

Zgodnie z objaśnieniami paragrafy te dotyczą środków dotacji i płatności otrzymywanych/przekazywanych na realizację projektów i programów z ww. środków **dla jednostek samorządu terytorialnego występujących w charakterze beneficjenta tylko w zakresie programów realizowanych w ramach Perspektywy Finansowej 2014-2020**. Jednocześnie nadano nowe brzmienie objaśnieniom do paragrafów dochodów i wydatków 200 i 620.

- **zmiany objaśnień** do niektórych paragrafów, w tym do paragrafów dochodów: 069 *Wpływy z różnych opłat* i 097 *Wpływy z różnych dochodów* oraz paragrafów wydatków: 269 *Środki z Funduszu Pracy otrzymane przez powiat z przeznaczeniem na finansowanie kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników powiatowego urzędu pracy*, 304 *Nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń* i 430 *Zakup usług pozostałych*, a także uchylecia objaśnień do paragrafu 495 *Różnice kursowe*.

▪ **Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 87).**

Ustawa weszła w życie z dniem 1 lutego 2015 r., za wyjątkiem przepisów art. 1 pkt 20 i 21 lit. b, art. 6 i art. 7, które weszły w życie z dniem 18 kwietnia 2015 r.

Głównym celem wprowadzonych zmian było dostosowanie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt K 17/12, w którym Trybunał zakwestionował ustawę m.in. w zakresie w jakim nie przewidywała maksymalnej wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz w jakim upoważniała radę gminy do wprowadzenia zwolnienia przedmiotowego oraz do ustanowienia dopłat dla właścicieli nieruchomości.

W wykonaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego wprowadzono maksymalną stawkę opłaty za odpady komunalne, uzależniając ją od wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na jedną osobę ogółem, publikowanego w Monitorze Polskim przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Nowelizacja wprowadza także zwolnienia podmiotowe z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (w miejsce zwolnień przedmiotowych), których fakultatywne zastosowanie ma być oparte na kryterium socjalnym.

Ponadto ustawa nakłada obowiązek określenia wyższej (do dwukrotności opłaty podstawowej) opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jeśli odpady nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Doprecyzowano również, że **środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, przy czym wprowadzono możliwość przeznaczania środków z wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi m.in. na edukację ekologiczną oraz usuwanie dzikich wysypisk odpadów.**

Zmiany wprowadzone przez nowelizację obejmują również m.in.:

- wskazanie, iż gmina jest obowiązana **utworzyć co najmniej jeden stacjonarny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych**, samodzielnie lub wspólnie z inną gminą lub gminami;
- wprowadzenie **obowiązku wskazywania przez wójta** (burmistrza, prezydenta miasta) **w specyfikacji istotnych warunków zamówienia instalacji**, do której należy dostarczyć odpady komunalne odebrane z terenu gminy. Ponadto wprowadzono obowiązek zawarcia z przedsiębiorcą umowy na odbieranie lub odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w której wskazane zostaną instalacje, do których przedsiębiorca będzie zobowiązany przekazać odpady;
- wprowadzenie **obowiązku uchwalania ryczałtowej stawki rocznej za gospodarowanie odpadami komunalnymi od domku letniskowego**, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku;
- obowiązek określenia w uchwale w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi **czy opłatę uiszcza się z dołu czy z góry**;
- wprowadzenie zasady, że jeżeli obowiązki wskazane w ustawie mogą dotyczyć jednocześnie kilku podmiotów, obowiązany do ich wykonania jest podmiot lub podmioty faktycznie władające nieruchomością. Podmioty te mogą w drodze **umowy** zawartej w formie pisemnej, **wskazać podmiot obowiązany do wykonania obowiązków** wynikających z ustawy;

- ustalenie, że jeżeli nieruchomość jest **zabudowana budynkiem wielolokalowym**, w którym ustanowiono odrębną własność lokalu, **obowiązki właściciela nieruchomości wspólnej oraz właściciela lokalu obciążają wspólnotę mieszkaniową albo spółdzielnię mieszkaniową**, zaś osoba, której służy spółdzielcze prawo do lokalu, lub osoba faktycznie zamieszkująca lokal należący do spółdzielni mieszkaniowej nie jest obowiązana do wykonywania obowiązków właściciela nieruchomości wynikających z ustawy;
- określenie, że w przypadku **gdy w danym miesiącu** na danej nieruchomości mieszkaniec **zamieszkuje przez część miesiąca**, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w miesiącu, w którym nastąpiła zmiana, **będzie uiszczać się w gminie, w której dotychczas zamieszkiwał**, a w nowym miejscu zamieszkania – począwszy od miesiąca następnego, po którym nastąpiła zmiana;
- **wyłączenie obowiązku składania nowych deklaracji** przez właścicieli nieruchomości **w przypadku zmiany stawek opłat**. Określono, iż w przypadku uchwalenia nowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wójt, burmistrz lub prezydent miasta zawiadamia właściciela nieruchomości o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczonej jako iloczyn nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. W tej sytuacji właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do złożenia nowej deklaracji i uiszcza opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu;
- doprecyzowanie innych przepisów dotyczących deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym **określenie zakresu danych objętych deklaracją**;
- wprowadzenie **możliwości objęcia systemem gospodarki odpadami komunalnymi jedynie niektórych nieruchomości niezamieszkałych**, na których powstają odpady komunalne, w szczególności nieruchomości na których jest prowadzony określony rodzaj działalności;
- **zniesienie obowiązku organizowania przez gminy selektywnego zbierania popiołu z palenisk domowych**;
- wskazanie, że **coroczna analiza** stanu gospodarki odpadami komunalnymi **powinna zostać dokonana przez gminę do dnia 30 kwietnia**.

Nowelizacja wprowadziła także zmiany w zakresie organów egzekucyjnych. Zgodnie z art. 6qa w brzmieniu sprzed nowelizacji organem egzekucyjnym opłat za

gospodarowanie odpadami komunalnymi był wójt, burmistrz lub prezydent miasta (odpowiednio właściwy organ związku międzygminnego). Zmiana polega na powrocie do zasad ogólnych wskazanych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w myśl których **organami egzekucyjnymi należności pieniężnych są naczelnicy urzędów skarbowych i prezydenci niektórych miast**. Wprowadziła ona mechanizm umożliwiający samorządom utrzymanie windykacji należnych kwot. **Gminy, które będą chciały utrzymać uprawnienia w tym zakresie będą jednak musiały zawrzeć stosowne porozumienie z właściwym naczelnikiem urzędu skarbowego.**

Z chwilą wejścia w życie ustawy nowelizującej nastąpił powrót do zasad ogólnych w tym zakresie i przekazanie akt spraw w toczących się postępowaniach egzekucyjnych w egzekucji administracyjnej należności pieniężnych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi pomiędzy organami dotychczas właściwymi, a organami właściwymi po nowelizacji, chyba że zachodzi przypadek wskazany w art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (podania zobowiązanych wniesione w postępowaniach egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 20 tej ustawy podlegają rozpatrzeniu na podstawie dotychczasowych przepisów).

Ponadto zmieniono przepisy dotyczące sprawozdawczości i analiz (przepisy rozdz. 4b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, którego tytuł zmieniono na: "Sprawozdawczość i analizy") oraz kar pieniężnych za czyny polegające na naruszeniu przepisów ustawy.

W art. 11 ustawy zmieniającej dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 4, art. 6l, art. 6n, art. 6r ust. 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc na okres na jaki zostały wydane jednak nie dłużej niż do 1 sierpnia 2016 r.

- **Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 marca 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej** ⁹ (Dz. U. z 2015 r. poz. 459).

⁹ Komunikaty Nr WA-0173/I/3/2015 i WA-0173/I/4/2015 Prezesa RIO w sprawie zmian rozporządzenia zamieszczono na stronach internetowych [tut](#). Izby oraz przesłano wszystkim jst za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 kwietnia 2015 r. i ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań miesięcznych za kwiecień 2015 r. i kwartalnych za I kwartał 2015 r.

Rozporządzenie wprowadziło szereg zmian dostosowujących sprawozdawczość budżetową do centralizacji zadań jednostek administracji podatkowej. Zmianie uległy także zasady przekazywania niektórych sprawozdań w formie elektronicznej.

W zakresie dotyczącym sprawozdawczości jednostek samorządu terytorialnego wprowadzono następujące zmiany:

- odstąpiono od przekazywania za pośrednictwem systemu ePUAP sprawozdań: **Rb-27ZZ i Rb-50, które zgodnie z nowymi przepisami, będą sporządzane w Systemie Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego BeSTi@ i przekazywane z wykorzystaniem Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa "TREZOR";**
- odstąpiono od przekazywania za pośrednictwem platformy ePUAP sprawozdań Rb-27 sporządzanych przez urzędy skarbowe, jako organy podatkowe w zakresie wykonania dochodów gmin i udziałów jednostek samorządu terytorialnego w dochodach budżetu państwa. **Dane w szczególności wymienionego sprawozdania będą prezentowane w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych w dziale: Działalność. Finanse publiczne. Budżet państwa. Informacje budżetowe.** Powyższa informacja zamieszczana będzie w terminach, odpowiednio do kwartalnego okresu sprawozdawczego, tj., **do dnia 15 kwietnia, 15 lipca, 15 października roku budżetowego i 10 lutego roku następującego po roku budżetowym.** Kwoty dochodów gmin i udziałów jednostek samorządu terytorialnego w dochodach budżetu państwa, które będą wykazane w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnach „Należności”, „Dochody wykonane”, „zaległości netto” i „nadpłaty” powinny być zgodne z kwotami wykazanymi w ww. informacji;
- doprecyzowano, że wykazane w sprawozdaniu **Rb-27ZZ w kolumnie „potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego”** kwoty dochodów powinny być wykazywane, w takiej samej wysokości, w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie **„Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” w paragrafie „Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu**

administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami”, z wyjątkiem dochodów realizowanych w ramach ustawy o funduszu świadczeń alimentacyjnych, które należy wykazywać tylko w części należnej gminie wierzyciela;

- doprecyzowano, że w sprawozdaniu **Rb-27S w kolumnie „Należności” nie wykazuje się należności długoterminowych;**
- doprecyzowano, że w sprawozdaniu **Rb-28S** (§ 9 ust. 2 pkt 3 załącznika nr 39 do rozporządzenia) w kolumnie **„Wydatki wykonane” należy wykazywać zrealizowane wydatki, w tym wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego oraz wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego nie tylko w rocznym sprawozdaniu, ale również w sprawozdaniu miesięcznym za grudzień;**
- doprecyzowano, że sprawozdaniu w Rb-NDS w wierszu „kredyty i pożyczki” wykazuje się również **operacje dotyczące papierów wartościowych, których zbywalność jest ograniczona** oraz w części F w wierszu F3. „Kwota związana z realizacją wydatków bieżących, o których mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych”, kolumnę „Wykonanie” wypełnia się tylko w sprawozdaniu za IV kwartały, natomiast w formularzu tego sprawozdania zaznaczono, że nie wypełnia się kolumny „Plan”;
- doprecyzowano przepisy dotyczące przekazywania sprawozdań w formie elektronicznej (§ 25 załącznika 39 do rozporządzenia). Zgodnie ze zmienionymi przepisami jednostka samorządu terytorialnego przekazuje pliki sprawozdań do regionalnej izby obrachunkowej w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem aplikacji wskazanej przez Ministra Finansów w Biuletynie Informacji Publicznej. Struktury danych przekazywanych do wskazanej aplikacji, publikuje się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- dodano przepis określający procedurę w przypadku nieprawidłowego działania systemu informatycznego uniemożliwiającego terminowe przekazania sprawozdań. W nowych przepisach zaproponowano, aby w przypadku braku możliwości terminowego przekazania sprawozdań, spowodowanego nieprawidłowym działaniem systemu informatycznego, sprawozdania były przekazywane najpóźniej pierwszego dnia roboczego następującego po dniu usunięcia awarii.